

18.03.2021

Kokousaika 18.03.2021 16:15 - 19:54

Kokouspaikka Lautakunnan sali Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Laak, Noora	puheenjohtaja, kokouspaikalla
Möller, Antti	varapuheenjohtaja, etänä
Abib, Mukhtar	etänä
Hemming, Hanna-Leena	etänä
Klemetti, Tapio	etänä
Saukkonen, Lea	etänä
Tamminen, Lilja	etänä
Vihervaara, Anita	etänä
Villo, Pertti	etänä

Muut

Saarholma, Mirka	vs. asiakkuusjohtaja, kokouspaikalla
Alanko, Aarno	yksikön päällikkö, etänä
Miller, Kai	rakennusvalvontapäällikkö, etänä
	paikalla 45§ - 57§, 63§
Nikunen, Esa	ympäristöjohtaja, etänä
	paikalla 45§ - 59§
Pääkkönen, Jari-Pekka	vs. yksikön päällikkö, etänä
	paikalla 45§ - 57§
Walin, Laura	yksikön päällikkö, etänä
	paikalla 45§ - 57§
Åberg, Riikka	yksikön päällikkö, etänä
	paikalla 45§ - 57§
Öjst, Heidi	yksikön päällikkö, etänä
	paikalla 45§ - 57§
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari, etänä
	saapui 16:23, poissa: 45§
Haavisto, Marjukka	viestintäsuunnittelija, etänä
Hannola, Lea	hallintoasiantuntija, etänä
Kunnas, Tetti	lakimies, etänä
Moberg, Pirjo	hallintosihteeri, kokouspaikalla
Ahonen, Pertti	it-asiantuntija, kokouspaikalla
Rautio, Mirja	elintarviketarkastaja, etänä
	paikalla 48§

18.03.2021

	Ylikotila, Tuuli	luontoasiantuntija, etänä paikalla 47§
Puheenjohtaja	Noora Laak	45-63 §
Esittelijät	Mirka Saarholma	vs. asiakkuusjohtaja 45-46 §
	Laura Walin	yksikön päällikkö 47 §
	Riikka Åberg	yksikön päällikkö 48 §, 51-53 §
	Heidi Öjst	yksikön päällikkö 49-50 §
	Jari-Pekka Pääkkönen	vs. yksikön päällikkö 54-56 §
	Aarno Alanko	yksikön päällikkö 58-63 §
Pöytäkirjanpitäjä	Pirjo Moberg	hallintosihteeri 45-63 §

18.03.2021

§	Asia	
45	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
46	Asia/2	Ilmoitusasiat
47	Asia/3	Esitys Niskalan arboretumin luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman 2021–2030 hyväksymisestä
48	Asia/4	Akryyliamidi kahvissa 2020
49	Asia/5	Tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi Helsingissä
50	Asia/6	Terveydensuojelun valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi Helsingissä
51	Asia/7	Helsingin elintarvikevalvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi
52	Asia/8	Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi Helsingissä
53	Asia/9	Selvitys talousveden laadusta Helsingissä 2020
54	Asia/10	Selvitys ympäristöministeriölle Helsingissä vuonna 2020 tehdyistä pilaantuneen maaperän puhdistamispäätöksistä
55	Asia/11	Pilaantuneen maaperän puhdistaminen Helsingissä vuonna 2020
56	Asia/12	Helsingin kaupungin Itämeri-toimenpideohjelman toteutumisen seuranta vuodelta 2020
57	Asia/13	Helsingin kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutuminen vuonna 2020
58	Asia/14	Rakennuslupahakemus, 8-kerroksisen hotellin rakentamiseen aloittamisoikeudella, 2104/1, Vuorikatu 24, Kiinteistö Oy Helsingin Vuorikatu 24 c/o Sok kiinteistötoiminnot
59	Asia/15	Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon rakentaminen, 10/636/8, Vinsentinkatu 5, Helsingin Asumisoikeus Oy:n/HASO Vinsentinkatu 5 lukuun
60	Asia/16	Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon rakentaminen, 10/636/1, Kaljaasi Fortunan katu 6, Helsingin kaupungin asunnot Oy / Heka Kaljaasi Fortunakuja 6 lukuun

18.03.2021

-
61	Asia/17	Rakennuslupahakemus, palvelutalon (0140) rakentaminen, 33-0242-0004, Pakarituvantie 4, KOy Helsingin Pakarituvantie 4 c/o Hoivatilat Oyj
62	Asia/18	Rakennuslupahakemus, kahden asuinkerrostalon ja talousrakennuksen rakentaminen, 46/117/18, Sulkapolku 1, As. Oy Helsingin Sivellin c/o Hartela Etelä-Suomi Oy
63	Asia/19	Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon ja maanalaisen autohallin rakentaminen lämpökaivoilla, tontti 10592/2, Vanha talvitie 7, Basso Building Systems Oy perustettavan yhtiön lukuun

§ 45

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsenen Anita Vihervaara ja varatarkastajaksi jäsenen Antti Möller.

Esittelijä

vs. asiakkuusjohtaja
Mirka Saarholma

Lisätiedot

Pirjo Moberg, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 31507

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. asiakkuusjohtaja
Mirka Saarholma

Pirjo Moberg, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 31507

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 46

Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginvaltuuston päätös 12.2.2020, § 32, asemakaava-asiassa, piirustus numero 12572, Taka-Töölö, Helsinki Garden

Kaupunginvaltuusto on 12.2.2020, § 32, hyväksynyt 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) puisto-, urheilupuisto-, pysäköinti- ja katualueiden sekä maanalaisen tilan a-b-c-d -merkityllä alueella asemakaavan muutoksen piirustus nro 12572, Helsinki Garden, dnro HEL 2017-007173.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä valitettiin. Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 14.1.2021 hylännyt valituksen eikä korkeimmasta hallinto-oikeudesta ole haettu valituslupaa, joten Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 12.2.2020, § 32, jää voimaan.

Päätöksestä on maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla kuulutettu 26.2.2021, jolloin kaava on tullut voimaan.

Kaupunginhallitus 15.2.2021

Luonnonsuojelualueen perustaminen sekä hoito- ja käyttösuunnitelma, Ulko-Hattu

Luonnonsuojelualueen perustaminen sekä hoito- ja käyttösuunnitelma, Pitkäouri

[Pöytäkirja 15.2.2021](#)

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 26.1.2021 H89/2021

Helsingin rakennusvalvontapäällikkö on päätöksellään 26.2.2019 (§ 2) myöntänyt Pirkkolan liikuntahalli Oy:lle luvan poiketa asemakaavassa määrätystä kerrosluvusta osittain kaksikerroksisen liikuntahallin rakentamiseksi.

Pro Luonto ry on 13.11.2020 jätetyllä hakemuksella vaatinut edellä mainitun lainvoimaisen poikkeamispäätöksen purkamista. Hakija on vaatimuksensa perusteeksi esittänyt muun ohella, että poikkeamista koskevasta hakemuksesta ei ole kuultu kaupunkilaisia ja alueen asukkaita lainsäädännön ja hyvän hallinnon periaatteiden edellyttämällä tavalla. Asian käsittelyn yhteydessä ei ole otettu huomioon rakentamisen

18.03.2021

vaikutuksia metsäalueelle ja luonnonsuojelulain nojalla suojeltuihin lajeihin.

Korkein hallinto-oikeus on 26.1.2021 antamallaan päätöksellä hylännyt hakemuksen. Hakemuksen tueksi ei ole esitetty sellaisia syitä, joiden johdosta siihen, kun otetaan huomioon oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 117 §, voitaisiin suostua. Tämän vuoksi hakemus on hylättävä.

Korkein hallinto-oikeus on samana päivänä hylännyt Pro Luonto ry:n hakemuksen ympäristö- ja lupajaoston antaman lainvoimaisen rakennusluvan purkamiseksi. Tämä korkeimman hallinto-oikeuden päätös on merkitty tiedoksi ympäristö- ja lupajaostossa jo aiemmin.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 22.2.2021

Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt Asunto Oy Jokitie 24:n valituksen ympäristö- ja lupajaoston 13.5.2020 tekemästä päätöksestä. Rakennuslupa on tullut myöntää. Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Ympäristö- ja lupajaosto oli päätöksellään päättänyt hylätä Asunto Oy Jokitie 24:n tekemän oikaisuvaatimuksen rakennusvalvontapalveluiden lupa-arkkitehdin rakennuslupapäätöksestä. Lupa-arkkitehti oli päätöksellään myöntänyt rakennusluvan autokatoksen ja vajan rakentamiselle sekä hulevesijärjestelmien parannustoimenpiteille Tapaninvainiossa osoitteessa Simpukkakuja 15 sijaitsevalle tontilla 91-39-22-20. Rakennusluvassa oli myönnetty vähäisenä poikkeamisena lupa käyttää auto-suojan ja vajan rakentamiseen 28 kem2 tontilla jäljellä olevasta 59 kem2:n suuruisesta asuinkerrosalasta.

Helsingin hallinto-oikeuden päätös 8.3.2021

Ympäristö- ja lupajaosto jätti 8.10.2020 tutkimatta osakkaan tekemän oikaisuvaatimuksen rakennusvalvontapalveluiden viranhaltijan päätöksestä, jolla oli myönnetty Asunto Oy Häklinkuja 13 Helsinki -nimiselle asunto-osakeyhtiölle toimenpidelupa piharakennelman rakentamiselle. Oikaisuvaatimus jätettiin tutkimatta sillä perusteella, ettei oikaisuvaatimuksen tekijällä ollut valitusoikeutta asiassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä valitti päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen, mutta peruutti valituksensa 4.3.2021 hallinto-oikeuteen saapuneella kirjelmällä. Asian käsittely hallinto oikeudessa on siten rauennut.

Esittelijä

vs. asiakkuusjohtaja

18.03.2021

Asia/2

Mirka Saarholma

Lisätiedot

Pirjo Moberg, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 31507

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. asiakkuusjohtaja
Mirka Saarholma

Lisätiedot

Pirjo Moberg, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 31507

Oheismateriaali

- 1 KHO Pirkkolan monitoimihalli poikkeamispäätös
- 2 HAOn päätös 22.2.2021
- 3 Hallinto-oikeuden päätös 8.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 47

Esitys Niskalan arboretumin luonnonsuojelun alueen hoito- ja käyttösuunnitelman 2021–2030 hyväksymisestä

HEL 2021-002752 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Antti Möller: Pyydän asiakohdan pöydälle.

Asian aikana kuultavana oli luontoasiantuntija Tuuli Ylikotila. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

Liitteet

1 Niskalan arboretum hks raportti 20210301

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Niskalan arboretumin luonnonsuojelun alueen hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamista vuosille 2021-2030.

Esittelijän perustelut

Taustaa luonnonsuojelun alueesta

Niskalan arboretum sijaitsee Pohjois-Helsingissä, Keskuspuiston pohjoisosassa. Alue rajautuu idässä Niskalan tilan pihapiiriin ja pohjoisessa ja lännessä Haltialan peltoihin. Alue liittyy saumattomasti Haltialan laa-

jaan yhtenäiseen ulkoilualueeseen. Arboretumin eli puulajipuiston alkuperäiset puut on istuttanut Tuomarinkylän kartanon ja Haltialan tilan omistaja maanviljelysneuvos Jakob Kavaleff vuosina 1907-1911. Kavaleffin ajatuksena oli luoda alueesta taimitarhan esittelypuisto. Arboretum siirtyi kaupungin omistukseen vuonna 1961. Metsäalueen lajisto sisältää sekä luonnonvaraista puu-, pensas- ja ruohovartistia lajistoa että runsaasti ulkomaista, istutettua lajistoa. Arboretumin alueeseen kuuluu rauhoitetun alueen lisäksi metsä- ja niittyalueita suojelualueen itä- ja eteläpuolella. Kokonaisuudessaan arboretum on kooltaan noin neljä hehtaaria.

Rauhoituksen tarkoitus

Arboretumin ydinosa on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi vuonna 1984. Rauhoitetun alueen pinta-ala on yhteensä 2,26 hehtaaria. Rauhoituksen tarkoituksena on koti- ja ulkomaisia puu-, pensas- ja ruohokasvilajeja kasvavan puistometsäalueen ja edustavan puulajipuiston säilyttäminen. Alueella on rauhoitus päätöksen mukaan ”metsätieteellistä, puutarhatieteellistä ja historiallista arvoa nähtävyytenä”. Niskalan arboretum poikkeaa muista Haltialan metsäisistä luonnonsuojelualueista, sillä rauhoituksen tarkoituksena ei ole perinteisen luonnonsuojelun tapaan turvata alueen luonnontilan säilymistä vaan ylläpitää sekä arvokkaan luonnonkasvilajiston että alueelle istutetun lajiston säilymistä.

Kaavatiedot

Arboretumin alue sijoittuu Haltialan asemakaavaan (9540, voimaantulo 1990). Rauhoitettu alue on merkitty SL- luonnonsuojelualue-merkinnällä, Kuninkaantammentien eteläpuoliset maisemallisista syistä avoimena säilytettävät entiset pellot sa-merkinnällä ja arboretumin reuna-alueet rauhoitetun alueen itä- ja kaakkoispuolella arboretumia varten varatuiksi alueen osiksi arb-merkinnällä. Rauhoitetun alueen sisällä ja ulkopuolella on lisäksi osoitettu ohjeellisia polkuja (po-merkintä) ja ulkoiluteiden reittejä (ut-merkintä).

Luonnon yleispiirteet ja luontoarvot

Alue on pienestä koostaan huolimatta monimuotoinen sisältäen tuoretta ja kostea lehtoa, lehtomaisia ja kuivia kankaita, niittyjä ja kosteikkoja sekä näiden reunavyöhykkeitä. Alue poikkeaa luonnonmetsistä erikoisen käytön, pitkän hoitohistorian ja runsaan istutetun lajiston vuoksi. Arboretum on samanaikaisesti luonnonsuojelualue ja puulajipuisto.

Alueen eteläreunalla esiintyy runsaslahopuustoista vanhaa, kuusivaltaista metsää (Metso-kriteerit täyttävä metsäalue). Helsingin uhanalaisten luontotyyppien selvityksessä 2018-2020 Niskalan alueelta rajattiin

useita kohteita, joihin kuuluu kaksi keskiravinteista lehtokohdetta sekä kaksi vanhaa lehtipuuvaltaista lehtomaista ja tuoretta kangasta. Kohteiden edustavuusluokka on kohtalainen tai heikko, ja luonnontilaisuusluokka heikentynyt tai vähän heikentynyt. Toinen lehtokohteista sijaitsee suojelualueella.

Linnustoarvot ovat paikallisesti merkittävät. Erityisesti rehevien metsien lajeja kuten nokkavarpunen, kultarinta, satakieli, viitakerttunen, viitasirkkalintu ja mustapääkerttu on tavattu alueelta. Arboretum rajautuu lisäksi kahteen Helsingin arvokkaaseen lintualueeseen: Haltialan pohjoisosan metsäalueeseen sekä Niskalan – Haltialan alueen peltoihin.

Niskala sisältyy Helsingin arvokkaiden lepakkokohteiden alueeseen, johon kuuluu Vantaanjoen kolme koskea, jokialueen rantavyöhyke sekä arboretumin alue. Lepakot viihtyvät Niskalan pikkuteillä, poluilla, peltojenreunojen metsiköissä ja Niskalan pihapiirissä. Lähimmät liito-oravan ydinalueet sijaitsevat arboretumin pohjoispuolella Haltialan aarnialueen luonnonsuojelualueella sekä arboretumin länsipuoleisella metsäalueella Kuninkaantammentien viereisessä metsikössä. Arboretumin alueelta liito-oravahavaintoja ei ole.

Arboretumiin tehdyt istutukset

Ensimmäiset kaupungin tekemät istutukset ajoittuvat 1990-luvun alkuun. Lisäistutuksia on tehty erityisesti vuosien 2009-2016 aikana. Lajivalinnoissa on painotettu lajien menestymistä, mutta aggressiivisesti leviäviä lajeja ei olla istutettu. Lajistoa valittaessa on haluttu suosia sellaista historiallisesti kiinnostavaa puuvartista lajistoa, jota oli saatavilla jo Kavaleffin aikana eli 1900-luvun alussa. Puulajikokoelmaan on erityisesti vuosien 2009-2016 aikana lisätty kiinnostavia, kauniita ja erikoisia lajeja eri puolilta maailmaa. Aikavälillä 2009–2020 tehdyistä istutuksista oli vuoden 2020 inventoinnissa elossa noin 480 taksonia.

Alueen käyttö

Niskalan arboretum on nykyisin tunnettu nähtävyyks. Arboretum kuuluu Haltialan alueen laajaan ulkoilualueeseen, johon tehdään arvioilta kaksi miljoonaa vierailua vuosittain. Puulajipuistoa käytetään ulkoiluun, retkeilyyn, koiran ulkoilutukseen ja luonnosta nauttimiseen. Kasveista kiinnostuneille harrastajille paikka on erityisen arvokas ja sitä käytetään myös opetuskohteena. Arboretumin opasteet, polkuverkosto ja muut rakenteet uusittiin 2008 laaditun hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti 2010–2016. Opasteiden ja polkuverkoston avulla pyritään ohjaamaan kulkua siten, etteivät luontoarvot vaarannu. Alueen palvelut kuten pysäköinti, pöytäpenkit ja käymälä on sijoitettu pääosin rauhoitetun alueen ulkopuolelle. Arboretumin puulajikokoelmaan voi tutustua opas-

tetun reitin avulla. Reitin varrella esitellään 64 kokoelmaan kuuluvaa puu- ja pensaslajia. Esittelykasvit on varustettu nimikyltein ja jokaisesta esittelykasvista on saatavilla internetin kautta lisätietoa QR-koodin avulla. Lapsille suunnattu Tunne puut -luontopolku hyödyntää samaa ohjattua reittiä. Istutetun lajiston lisäksi kerrotaan alueen luonnosta.

Hoito- ja käyttösuunnitelma 2021–2030

Arboretumin alueen ensimmäinen hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin 1990-luvun alussa ja päivitettiin 2008. Haasteena alueen hoidon ja käytön suunnittelussa on alueen kaksijakoinen luonne. Merkittävien luontoarvojen lisäksi alue on arvokas puu- ja pensaslajien kokoelma, jota ylläpidetään nähtävyytenä. Kokoelman ylläpitämiseksi aluetta on hoidettava siten, että istutetuille kasveille on riittävästi elintilaa muun muassa karsimalla istutettujen taimien ympäriltä muuta kasvillisuutta. Samalla halutaan suojella alueen luontoarvoja

Edellisessä hoito- ja käyttösuunnitelmassa (2008-) esitettiin arboretumin metsäalueiden puuston pitkäjänteistä uudistamista ja laajamittaisia uusia istutuksia. Alkuperäisistä eksoottisista puuistutuksista oli hyvin vähän enää jäljellä ja alue oli umpeenkasvanut. Suunnitelman tavoitteeksi asetettiin arboretumin kunnostaminen siten, että alueella huomioidaan sekä monimuotoinen luonto että kehitetään alueesta helppohoitoinen metsäarboretum. Aluetta tuli hoitaa siten, että alueelle tyypillisille metsätyypeille kehittyisi moninainen metsärakenne ja monipuolinen lajisto. Ylläpidon keinoin oli tarkoitus ylläpitää arvokasta kasvillisuutta ja kulttuurimaiseman piirteitä ja samalla vaalia luonnon monimuotoisuutta

Suunnitelma on toteutunut pääpiirteissään hyvin. Alueen käyttöä ohjaavat rakenteet ja tunnettavuutta lisäävät opasteet rakennettiin suunnitelman mukaisesti. Suunnitelmassa esitettiin hyvinkin seikkaperäisiä lajehdotuksia istutettavista puista, pensaista ja ruohovartisista kasveista, joista vain osa on toteutunut.

Hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2021–2030 laadittiin vuoden 2020 aikana. Suunnitelma kattaa sekä rauhoitetun luonnonsuojelualueen että arboretumiin liitettyjä reuna-alueita. Arboretumin tavoitetilaa ei nähty tarpeelliseksi tehdä merkittäviä muutoksia.

Arboretumin tavoitteita 2021-2030

1. Niskala on helppohoitoinen, edustava metsäarboretum
2. Niskala on luonnoltaan ainutlaatuinen, monimuotoinen ja elinvoimainen
3. Arboretum säilyttää ja luo uudelleen Kava-leffin kasviperintöä ja maisemaa
4. Arboretumissa on hiljaisuutta, linnunlaulua, ihania kasveja ja viehättäviä pienmaisemia sekä näkymiä
5. Arboretum lisää kävijöiden ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta

Suunnitelmassa tarkastellaan edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutumista, päivitetään kasvikoelman tiedot ja tiedonhallinta sekä esitetään uutena arboretumille kokoelmapolitiikka. Kokoelmapolitiikka kertoo, mikä on kokoelman tarkoitus ja miten sitä ylläpidetään ja kehitetään.

Hoidon keskeisenä tavoitteena koko alueella on turvata luontoarvot ja hoidon jatkuvuus istutetun kasviston osalta, jotta kokoelmaan istutettu kasvisto menestyy pitkällä tähtäimellä. Luontoarvojen säilymisen keinoina ovat mm. monipuolisen ja –lajisen lahopuujatkumon turvaaminen, kerroksellisen metsärakenteen ylläpitäminen, kulun ohjaaminen ja palveluiden keskittäminen suojelualueen ulkopuolelle, haitallisten vieraslajien torjuminen ja tietämyksen lisääminen alueen arvoista. Osalle suojelualueen lohkoista ei esitetä hoitotoimia ja jokaisella loholla pyritään jättämään suojaisia, rauhallisia alueita eläimistöille.

Eksoottisen lajiston turvaamisen keinoja ovat kilpailevan ja varjostavan kasvillisuuden poisto taimien ympäriltä, taimien suojaaminen ja tukeminen, yksittäisten huonokuntoisten puiden poisto ulkoiluteiden ja polku-

18.03.2021

jen varsilla, vuosittainen niitto niittyalueilla ja hedelmätarhan alueella, haitallisten vieraskasvien torjunta, rakenteiden ja varusteiden kunnossapito sekä puhtaanapito. Hoidon jatkuvuus on tärkeää, jotta arboretumin arvokas lajisto säilyy ja istutetuista yksilöistä kasvaa suunnitelmien mukainen kokonaisuus.

Alueelle laadittiin suunnittelutyön aikana hoitotoimenpiteitä ja alueen käyttöä paremmin palveleva lohkojakokartta. Jokaiselle lohkolle esitetään lohkokortti, jossa kuvaus osa-alueen nykytilasta, tavoitetilasta ja hoito- ja kunnossapitotoimenpiteistä, jolla tavoitetilaan päästään. Hoitotoimien kiireellisyys osoitetaan lohkoittain.

Suunnitelmassa esitetään lisäksi arboretumin tietokannan ja paikkatiedon kehittämisen periaatteet. Arboretumin kokoelmatietojen hallintaan on luotu paikkatietoon perustuva sähköinen rekisteri. Kokoelmaan istutettujen uusien puiden ja pensaiden tiedot on viety Excel-tietokantaan. Kaupungin paikkatietomuotoiseen puurekisteriin on viety suurin osa kokoelman puuvartisesta kasvistosta. Puurekisterin tiedot ovat avoimessa datassa, jolloin ne palvelevat myös alueen lajeista kiinnostuneita kävijöitä.

Kustannukset

Suunnitelman toteuttamisen kustannukset jakautuvat perusylläpitoon ja kertaluonteisiin toimenpiteisiin. Vuotuisten ylläpitokustannusten tarve on 20–25 000 euroa kaudella 2021–2030. Toimenpiteisiin sisältyy mm. uusien taimien jälkihoitoon liittyviä töitä, kokoelman tietokannan ylläpitoa, vanhojen arvokkaiden puuyksilöiden kuntotutkimuksia ja hoitotyötä, niittyjen ylläpitoa, rakenteiden ja varusteiden kunnossapitoa sekä yksittäispuiden kaatotöitä.

Perusylläpidon lisäksi esitetään kertaluonteisia toimenpiteitä, joiden vuosittainen tarve on keskimäärin arviolta 15 000–18 000 euroa. Kertaluonteisten toimenpiteiden arvioitu kokonaiskustannus suunnitelmakaudelle 2021–2030 on yhteensä noin 80 000 euroa. Toimenpiteitä ovat mm. haitallisten vieraslajien tehostettu torjunta, uusien opaskylttien suunnittelu ja rakentaminen, uusien nimikylttien hankinta, luontoselvitysten teettäminen ja polkujen ja rakenteiden uusiminen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

18.03.2021

Asia/3

Liitteet

1 Niskalan arboretum hks raportti 20210301

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 48

Akryyliamidi kahvissa 2020

HEL 2021-002678 T 11 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi yhteenvedon projektista Akryyliamidi kahvissa 2020.

Johdanto

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat – palvelukokonaisuuden ympäristöpalvelut toteutti vuonna 2020 näyttöönottoprojektin, jossa kartoitettiin kahvin akryyliamidipitoisuutta. Näytteet otettiin helsinkiläisistä kahvipaahtimoista. Näytteiksi otettiin paahtimoiden itse paahtamaa vaalea- ja tummapaahtoista kahvia.

Helsingissä on useita kahvipaahtimoita, joista suurin osa on pienpaahtimoita. Pienpaahtimoiden omavalvonnassa näytteitä akryyliamidipitoisuuden tutkimista varten ei juurikaan oteta. Suuret paahtimot tutkivat kahvinäytteistä säännöllisesti akryyliamidipitoisuuden. Laajempaa tietoa kahvin akryyliamidipitoisuudesta Helsingin alueella ei kuitenkaan ollut, joten ympäristöpalvelut päätti toteuttaa projektin, jossa tutkittiin helsinkiläisten kahvipaahtimoiden itse paahtamien kahvin akryyliamidipitoisuutta.

Akryyliamidia voi muodostua elintarvikkeisiin niiden valmistuksen yhteydessä, kun tärkkelyspitoisia elintarvikkeita friteerataan, paistetaan uunissa tai rasvassa tai paahdetaan korkeissa lämpötiloissa (yli 120 °C). Suurien käyttömääriensä vuoksi merkittävimmät akryyliamidin lähteet suomalaisten ravitsemuksessa ovat aikuisilla kahvi, tärkkelyspitoiset laatikkoruoat sekä ruisleipä.

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA on arvioinut akryyliamidialtistuksen merkitystä kuluttajien terveyteen. Arvion mukaan elintarvikkeissa esiintyvä akryyliamidi saattaa lisätä kuluttajien riskiä sairastua syöpään. Ravinnon kautta saadun akryyliamidin yhteys ihmisten sairastumisiin on kuitenkin epäselvä eikä suoraa yhteyttä näiden välillä ole todettu. EFSA:n johtopäätösten mukaan on kuitenkin tarpeen pyrkiä vähentämään altistumista akryyliamidille.

EFSA:n riskinarvioinnin tulosten perusteella Euroopan komissio on todennut tarpeen riskinhallinnallisille toimille akryyliamidin vähentämiseksi elintarvikkeista. Euroopan komission asetuksessa (EU) N:o 2017/2158 on vahvistettu vähentämistoimenpiteet ja nk. vertailuarvot

akryyliamidipitoisuuksien vähentämiseksi elintarvikkeissa. Asetus on sellaisenaan velvoittava ja sitä sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa, vaikka varsinaisia enimmäismääriä elintarvikkeissa ei ole asetettu.

EU asetuksen (2017/2158) vaatimuksia sovelletaan sellaisiin elintarvikkeiden toimijoihin, jotka valmistavat ja saattavat markkinoille asetuksessa mainittuihin ryhmiin kuuluvia elintarvikkeita (muun muassa kahvi). Ruokavirasto on ohjeessaan maininnut kahvipaahtimot. Elintarvikkeiden toimijan velvollisuutena on tunnistaa omaan toimintaansa liittyvät vaarat ja hallita niitä. Ensisijaisesti tämä tapahtuu toimijan omavalvontaan sisältyvien tarkoitustenmukaisten ja riittävien työkäytäntöjen ja -ohjeiden avulla.

EU asetuksen (2017/2158) liitteessä IV annettu vertailuarvo paahdetun kahvin akryyliamidipitoisuudelle on 400 µg/ kg. Vertailuarvoilla tarkoitetaan suorituskykyindikaattoreita, joilla todennetaan vähentämistoimenpiteiden vaikuttavuus ja jotka perustuvat kokemukseen ja esiintymiseen laajojen elintarvikeryhmien osalta. Tavoitteena on päästä vertailuarvoja alhaisempiin akryyliamidipitoisuuksiin.

Menetelmät

Projektissa tutkittiin yhteensä 19 näytettä, jotka otettiin kymmenestä helsinkiläisestä kahvipaahtimosta. Näistä paahtimoista kaksi oli suuria ja kahdeksan oli pienpaahtimoa. Näytteeksi otettiin paahtimoiden itse paahtamaa vaalea- ja tummapaahtoista kahvia. Näytteistä tutkittiin paahtettujen kahvipapujen akryyliamidipitoisuus MetropoliLab Oy:n laboratoriossa (menetelmä HM-MA-M 02-051, LC-MS/MS).

Tulokset

Tutkittujen näytteiden akryyliamidipitoisuudet vaihtelivat 56 – 469 µg/ kg välillä. Akryyliamidipitoisuuksien keskiarvo kaikkien näytteiden osalta oli 254 µg/kg. Eri valmistajien kahvien akryyliamidipitoisuudet erosivat toisistaan. Jokaisella valmistajalla oli eroa omien kahvien eri paahtoasteiden pitoisuuksissa. Kaikkien valmistajien tummapaahtoisen kahvin akryyliamidipitoisuus oli alhaisempi kuin vaaleapaahoisen, lukuun ottamatta yhtä valmistajaa. Tulokset on esitetty taulukossa 1.

Vaaleapaahoisten kahvien akryyliamidipitoisuudet vaihtelivat 82 – 469 µg/kg välillä ja keskiarvo oli 283 µg/kg. Yhden vaaleapaahoisen kahvin akryyliamidipitoisuus (469 µg/kg) ylitti vertailuarvon (400 µg/kg).

Tummapaahtoisten kahvien akryyliamidipitoisuudet vaihtelivat 53 – 367 µg/kg välillä ja keskiarvo oli 223 µg/kg. Kaikkien tummapaahtoisten kahvien akryyliamidipitoisuudet olivat alle vertailuarvon.

Taulukko 1 Akryyliamidipitoisuudet ($\mu\text{g}/\text{kg}$)

valmistaja	vaaleapaahto	tummapaahto
1	217	216
2	273	265
3	355	244
4	307	367
5	234	133
6	299	215
7	283	
8	82	53
9	206	184
10	469	333
keskiarvo	283	223

Pohdinta

EU komission asetuksen (2017/2158) liitteessä IV annettu vertailuarvo paahdetun kahvin akryyliamidipitoisuudelle on $400 \mu\text{g}/\text{kg}$. Tavoitteena on päästä vertailuarvoja alhaisempiin akryyliamidipitoisuuksiin. Kaikki tässä tutkimuksessa mitatut akryyliamidipitoisuudet, yhtä lukuun ottamatta, alittivat kahvin akryyliamidipitoisuudelle asetetun vertailuarvon. Kaikkien näytteiden keskiarvo oli $254 \mu\text{g}/\text{kg}$. Eri paahtimoiden kahveissa oli suuriakin eroja.

Jos vertailuarvot ylittyvät, elintarvikealan toimijoiden on tarkasteltava sovellettuja vähentämistoimenpiteitä uudelleen ja mukautettava prosesseja ja valvontaa päästäkseen niin paljon vertailuarvoja pienemmän akryyliamidipitoisuuteen kuin on kohtuudella mahdollista. Toimijan on varmistettava, että toimitettavan kahvin akryyliamidipitoisuus on alle annetun vertailuarvon. Tässä yhteydessä on kuitenkin huomioitava, että kaikkien kahvityyppien osalta (sekoitus ja paahto-ominaisuudet) tämä ei kuitenkaan ole mahdollista – näissä tapauksissa elintarvikkeen toimittajan on kuitenkin esitettävä perustelut vertailuarvojen ylittymiselle.

EU asetuksessa mainitaan kahvin paahton toimenpiteenä, että elintarvikealan toimijoiden on määritettävä kriittiset paahto-olosuhteet, jotta varmistetaan, että akryyliamidia muodostuu halutussa makuprofilissa mahdollisimman vähän.

Projektin tuloksissa todettiin tummapaahtoisen kahvin sisältävän vähemmän akryyliamidia kuin vaaleapaahtoisen kahvin, kun tarkasteltiin jokaisen toimijan paahtamia kahveja keskenään. Tummapaahtoinen kahvi sisältää vähemmän akryyliamidia kuin vaaleapaahtoinen, sillä akryyliamidia muodostuu erityisesti kahvin paahtamisen alkuvaiheessa. Jatkettaessa paahtamista jo muodostunut akryyliamidi alkaa korkeissa lämpötiloissa hajota ja sen pitoisuus kahvissa pienenee.

Projektin tuloksista voidaan havaita, että helsinkiläisten kahvipaahtimoiden paahtamien kahvien akryyliamidipitoisuudet ovat hyvällä tasolla allittaen EU-asetuksessa kahville asetetun vertailuarvon. Kahvipaahtimoiden toiminnassa ei ole tarvetta jatkotoimenpiteille projektin tulosten perusteella. Ainoastaan yhden paahtimon vaaleapaahtoisen kahvin vertailuarvon ylitys johtaa omavalvonnassa prosessien tarkasteluun ja näytteenottoon. Jokaisen kahvipaahtimon tulee jatkossakin tarkkailla paahtoprosesseja ja pyrkiä mahdollisimman alhaisiin akryyliamidipitoisuuksiin sekä varmistaa paahtetun kahvin akryyliamidipitoisuuksia säännöllisellä näytteenotolla.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli elintarviketarkastaja Mirja Rautio. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Mirja Rautio, elintarviketarkastaja, puhelin: + 358 9 310 31594
mirja.rautio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ruokavirasto

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

18.03.2021

Asia/4

Lisätiedot

Mirja Rautio, elintarviketarkastaja, puhelin: + 358 9 310 31594
mirja.rautio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ruokavirasto

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

§ 49

Tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi Helsingissä

HEL 2021-002317 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden tupakka- ja lääkelain mukaisen valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arvioinnin.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 21.11.2019 (Ylja 238 §) tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman vuosille 2020–2024 osana ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2020–2024. Tässä selvityksessä arvioidaan tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2020.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvista peritään vuosittainen valvontamaksu. Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa sisältää tupakka- ja lääkelain mukaiset vuosittaiset valvontamaksut.

Tupakkavalvonnan toteutuminen vuonna 2020

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntin kohteet rekisteröitiin vuoden 2020 alkuun asti sekä Tarkastajajärjestelmätietokantaan että valtakunnalliseen ympäristöterveydenhuollon keskitettyyn VATI-järjestelmään. Resursseja runsaasti vaativasta kahden tietojärjestelmän rinnakkaiskäytöstä luovuttiin keväällä 2020, kun laskutus saatiin integroitua VATIin. Tupakkatuotteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntin vuosittaiset valvontamaksut laskutettiin vuoden 2020 alussa vielä Tarkastaja-järjestelmällä, koska Vati-järjestelmässä ei ollut automatisoitua vuosilaskutusta.

Tupakka- ja lääkelain mukaisessa valvontasuunnitelmassa vuodelle 2020 suunniteltiin Helsingissä tehtäväksi yhteensä 548 tarkastusta, mikä oli noin 10 % aikaisempaa enemmän, koska tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden luvanvaraisen vähittäismyyntin ja tupakointitilojen suunnitellut tarkastusmäärät muutettiin kaikilta osin vastaamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) määrittelemiä tarkastustiheyksiä. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea ei ole määritellyt suunnitelmallista tarkastustiheyttä lääkelain perusteella tarkastettaville kohteille. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia

tehtiin yhteensä 422. Näytteitä ei suunniteltu otettavaksi, eikä niitä myöskään otettu.

Koronatilanteesta johtuen suunnitelmallisten tarkastusten tekeminen keskeytettiin maaliskuussa 2020. Tupakka- ja lääkelain mukaista valvontaa alettiin kehittämään, kun todettiin, että koronatilanne tulee jatkumaan pidempään. Tarkastuksiin kehitettiin kesällä 2020 etätarkastusmalli, jossa toiminnan arviointi tehdään toimijan Questback-kyselyllä lähettämien vastausten ja kuvien perusteella. Vuonna 2020 etätarkastus tehtiin 205 toimipaikkaan.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupia käsiteltiin 62 ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia 50.

Asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemuksia käsiteltiin yhteensä 47 ja kieltojen valvontatarkastuksia tehtiin 153.

Tupakkalain valvonnan painopistealueena 2020-2024 on yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa. Ympäristöpalveluilla oli vuonna 2020 edustaja Helsingin ehkäisevän päihdetyön -verkostossa, Savuton Helsinki -verkostossa sekä Helsingin Pakka-toiminnassa.

Laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö ovat painopistealueena 2020-2021. Tarkastuksia pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa, esimerkiksi elintarvikevalvonnan, alkoholivalvonnan, työsuojeluvalvonnan, tullin tai poliisin kanssa. Koronatilanteesta johtuen yhteistarkastuksia ei tehty vuonna 2020.

Tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden myyntipaikat

Helsingissä on noin 680 tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden suunnitelmallisen valvonnan piirissä olevaa vähittäis- ja tukkumyyntipaikkaa. Tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden vähittäis- ja tukkumyyntipaikkoihin tehtiin 250 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 390 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 64 %:sesti.

Tupakointitilat

Ympäristöpalveluiden tiedossa olevia tupakointitiloja on Helsingissä 76. Määrä on hiukan vähentynyt edellisvuosista, koska ravintolat ovat remontoineet tupakointitiloja pois käytöstä. Ravintoloihin, joihin on rakennettu erillinen tupakointitila, tehtiin kuusi suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 26. Tarkastustavoite toteutui 23 %:sesti.

Yleisötilaisuudet

Tupakkalain valvontaohjelman painopisteenä oli vuosina 2016 - 2017 tupakkalain säännösten noudattaminen ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa. Aiempina vuosina tarkastuksilla havaittujen puutteiden takia oli tarkoituksenmukaista suunnitella tarkastuksia myös ohjelmakaudelle 2020-2024. Yleisötilaisuuksiin suunniteltiin tehtävän neljä tarkastusta. Koronatilanteesta johtuen Helsingissä ei järjestetty kesällä 2020 yhtään suurta yleisötilaisuutta, jossa olisi ollut tupakkatuotteiden vähittäismyyntiä, joten tarkastuksia ei tehty.

Nikotiinivalmisteet

Helsingissä on noin 370 nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkaa. Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 166 suunnitelmallista tarkastusta tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tarkastusten yhteydessä tavoitteen ollessa 130 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Toteutunut ja laskennallinen työpanos

Valvontasuunnitelmassa vuodelle 2020 henkilöstöresursseja oli kaikkien tupakka- ja lääkelain valvontaan arvioitu käytettävän 3,9 henkilötyövuotta (htv). Tupakkavalvontaan käytettyä työaikaa on vaikea määrittellä tarkasti, koska valvontaa tekevien viranhaltijoiden tehtäviin kuuluu myös muita kuin tupakkavalvonnan tehtäviä. Tupakkavalvontaan käytetyn työajan toteutumisen arviointi perustuukin käytettävissä olevan henkilöstön määrään, tarkastusmääriin sekä päätösten ja selvitystöiden mukaan tehtyyn arvioon.

Arvion mukaan toteutunut työpanos oli 4,1 henkilötyövuotta. Suunnitelmalliseen tupakka- ja lääkelain mukaiseen valvontaan käytettiin 0,8 henkilötyövuotta. Muuhun tupakkalain mukaiseen valvontaan käytettiin 3,3 henkilötyövuotta.

Tulot tupakkavalvonnasta

Tupakkavalvonnasta saadut tulot olivat 789 776 euroa.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemusten sekä nikotiininesteiden vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen ja tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä peritään maksu.

Vuonna 2020 hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittiin 24 250 euroa. Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupien haltijoilta sekä tukkumyyntipaikoilta peritään myyntipistekohtainen vuosittainen valvontamaksu, mikä kattaa myös kaiken

18.03.2021

Asia/5

suunnitelmallisen valvonnan. Vuonna 2020 vuosittaisia valvontamaksuja perittiin 735 595 euroa.

Asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemusten käsittelystä peritään maksu. Vuonna 2020 hakemusten käsittelystä perittiin 29 931 euroa.

Tupakka- ja lääkelain mukaisesta valvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet ympäristöpalveluissa tehtävään tupakkavalvontaan, vaan valvontatulot menevät Helsingin kaupungille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Anna Petäjaniemi, vs. terveystieteiden tutkija, puhelin: 310 32059
anna.petajaniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Anna Petäjaniemi, vs. terveystieteiden tutkija, puhelin: 310 32059
anna.petajaniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)

Tiedoksi

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

18.03.2021

Asia/5

Ympäristöterveysyksikkö

§ 50

Terveydensuojelun valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi Helsingissä

HEL 2021-001867 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden terveydensuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arvioinnin.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 21.11.2019 (Ylja 238 §) terveydensuojelun valvontasuunnitelman vuodelle 2020 osana Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2020–2024. Tässä selvityksessä arvioidaan terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2020.

Suunnitelman mukainen valvonta on maksullista. Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa sisältää terveydensuojelun valvonnan maksut.

Terveydensuojelun valvonnan toteutuminen vuonna 2020

Terveydensuojelun valvontaa toteutettiin Helsingissä keskittämällä valvonta painopistealueisiin, jotka sisällytettiin myös ympäristöpalveluiden vuoden 2020 tulossuunnitelmaan. Terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan painopistealueita olivat talousveden, uimaranta- ja uimaallasveden sekä terveydellisten olojen valvonta sellaisissa kohteissa, joita lapset ja nuoret käyttävät, kuten päiväkodit, koulut ja muut lasten käytössä olevat kokoontumistilat, sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt. Terveydensuojelun valvontaa kohdennettiin myös erityisesti ihoa läpäisevää hoitoa tarjoaviin kohteisiin. Varuskunnan ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat tilat selvitettiin ja lisättiin puuttuvat valvontakohteet valvontarekisteriin. Terveydensuojelulain mukaisten ilmoitusten ja asuntoja koskevien toimenpidepyyntöjen sujuva käsittely sekä toimijan omavalvonnan edistäminen olivat muita terveydensuojelun valvonnan painopistealueita vuonna 2020. Lisäksi ympäristöpalvelut käsitteli muut terveydensuojeluun liittyneet toimenpidepyynnöt.

Terveydensuojelun valvontasuunnitelmassa vuodelle 2020 suunniteltiin Helsingissä tehtäväksi yhteensä 804 tarkastusta, mikä oli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Suuri lisäys suunniteltujen tarkastusten määrään johtui siitä, että suunnitellut tarkastusmäärät

18.03.2021

muutettiin pääosin vastaamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) määrittelemiä tarkastustiheyksiä.

Tarkastustoiminta keskeytyi koronaepidemian takia maaliskuun puolivälissä lähes kokonaan kolmeksi kuukaudeksi, jolloin tehtiin vain välttämättömiä ja kiireellisiä tarkastuksia toimenpidepyyntöjen perusteella. Tämän jälkeen tarkastustoimintaa lisättiin asteittain ja kehitettiin tiloissa tehtävän tarkastuksen rinnalle osittainen etätarkastusmalli. Osittaisessa etätarkastuksessa käytiin tarkastukseen liittyvä alkukeskustelu etäyhteyden avulla. Näin voitiin mahdollisesti vähentää tilojen tarkastuksella mukana olevien henkilöiden määrää ja lyhentää henkilökontaktien aikaa. Lisäksi alkukeskustelussa voitiin arvioida paras tarkastuksen ajankohta sekä sopia tarkastustilanteen koronaturvallisuuteen tähtäävistä käytännöistä, kuten kasvomaskien käytöstä.

Osa valvontakohteista oli suljettuna tai toimi rajoitetusti koronaepidemiatilanteen takia. Joihinkin kohteisiin menemistä oli perusteltua välttää, kuten esimerkiksi vanhusten tehostetun palveluasumisen kohteet.

Vuoden 2019 alussa käyttöön otettu valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATI oli vuonna 2020 edelleen keskeneräinen. VATIin tehtiin päivityksiä ja muutoksia, jotka vaativat perehtymistä ja uuden opettelua. Lisäksi vuonna 2020 osallistuttiin VATI:n kehittämistyöhön muun muassa VATI-järjestelmään kytketyn ympäristöterveydenhuollon sähköisen ilmoituspalvelun (ilppa) pilottityöryhmässä.

Ilmoitusten ja lausuntojen käsittely

Terveydensuojelulain 13 §:n mukaisista ilmoitusvelvollisista huoneistoista käsiteltiin 184 ilmoitusta ja annettiin 53 lausuntoa.

Toimenpidepyynnöt

Asuntoja koskevia toimenpidepyyntöjä käsiteltiin 216 ja ne koskivat pääosin kosteus- ja homevaurioita, ilmanvaihdon puutteita, hajuhaittoja sekä melua. Tarkastuksia asuntoihin tehtiin 121. Koronaepidemian vuoksi toimenpidepyyntöjen käsittelyä tehtiin aiempaa enemmän asianaisten kanssa neuvotellen ja ohjausta antaen, jolloin puutteiden ja epäkohtien korjauksia saatiin etenemään osin ilman tarkastuksia.

Laivatarkastukset

Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveyssäännösten (IHR 2005) mukaisia laivatarkastuksia tehtiin Helsingin satamissa yhteensä 42. Todistus saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta (Ship Sa-

nitiation Control Exemption Certificate) annettiin kaikille tarkastetuille aluksille. Koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilanteen alkaessa WHO antoi ohjeistuksen, että alusten saniteettitodistuksille myönnetään 30 päivän jatkoaikoja ilman tarkastusta. Näitä jatkoaikoja myönnettiin 66.

Suunnitelmallisen valvonnan toteutuminen vuonna 2020

Suunnitelmallisen valvonnan painopistealueiksi oli valittu korkean riskin kohteet kuten:

- talousvettä toimittava suuri vesilaitos, Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto

- yleiset uimahallit, maauimalat sekä muut yleiset allastilat

sekä keskisuuren tai matalan riskin kohteet kuten:

- suuret yleiset uimarannat

- pienet yleiset uimarannat

- koulut ja oppilaitokset

- päivähoitotilat

- sosiaalihuollon palvelut

- leikkipuistot ja muut lasten ja nuorten kohteet

- kauneushoitolat tai muut ihonkäsittely tai -hoitopaikat

- tatuointipaikat

- solariumit

- julkiset majoitushuoneistot

- yleiset saunat

- julkiset kuntosalit tai liikuntatilat.

Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia suunniteltiin tehtäväksi edellä mainittuihin kohteisiin yhteensä 804. Toteutunut tarkastusmäärä oli 149. Suunnitelmallisen valvonnan toteutumisen raportti on taulukkomuodossa liitteenä (Terveysturvallisuuden suunnitelmallisten tarkastusten ja näytteiden toteuma vuonna 2020). Suunnitelman mukaisista tarkastuksista laadittiin tarkastuskertomukset ja tarkastuksista perittiin taksan mukainen maksu.

Suunnitelmalliset tarkastukset ja näytteenotto

Suuri vesilaitos, HSY vesihuolto

Talousveden valvonta toteutui suunnitelman mukaisesti sekä näytteiden että tarkastusten osalta. Valvontanäytteet otettiin riskinarviointiin perustuen ympäristöpalveluiden laatiman näytteenottosuunnitelman mukaisesti pääsääntöisesti suurtalouksien kuten koulujen, päiväkotien, sairaaloiden ja ravintoloiden keittiöiden hanoista eri puolilta jakeluverkostoa. Ympäristöpalvelut teki HSY:n toimintaa koskevat suunnitelmalliset tarkastukset riskinarvioinnin perusteella. Tarkastuksilla käytiin läpi mm. HSY:n riskinhallintaa, omavalvontaa, erilaisia häiriötilanteita vedenpuhdistuslaitoksilla ja verkostossa sekä saneerauskohteena olleet toiminnot.

Ympäristöpalveluiden suunnitelman mukaisesti MetropoliLab Oy otti talousvedestä 393 valvontanäytettä sekä lisäksi yhdeksän tutkimustuloksen varmentavaa uusintanäytettä. Valvontatutkimuksissa oli mukana nitriitin määrittäminen lähtevästä vedestä sekä raakavesinäytteet. Lisäksi otettiin Sipoon Veden jakamasta talousvedestä kolme säännöllisen valvonnan näytettä Helsingin Östersundomin alueelta. HSY vesihuollon sekä Sipoon Veden Helsinkiin toimittama talousvesi täytti hyvälle talousvedelle asetetut mikrobiologiset ja kemialliset laatuvaatimukset sekä mikrobiologiset laatuvaatimukset. Kemialliset laatuvaatimukset täyttyivät suurimmassa osassa näytteitä.

Uima-allastilat ja allasvesi

Yleisiä uimahalleja ja muita allastiloja oli valvonnassa vuonna 2020 yhteensä 59, joista 12 oli uimahalleja, neljä maauimaloita ja 43 muita yleisiä allastiloja kuntoutuslaitoksissa, hotelleissa ja ravintoloissa sekä liikuntakeskuksissa ja kouluissa. Yleisiin allastiloihin tehtiin yhteensä kymmenen suunnitelmallista tarkastusta, joten suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui 18 %.

Allasvesinäytteitä suunniteltiin otettavan 1200-1400. Suunnitelmallisia näytteitä otettiin vuoden aikana yhteensä 916. Suunniteltu näytemäärä ei toteutunut, koska allastilat olivat kiinni osan vuodesta. Lisäksi otettiin 16 uusintanäytettä. MetropoliLab Oy otti suurimman osan näytteistä kohteiden näytteenottosuunnitelmien mukaisesti. Muutama kohde otti näytteet itse.

Uimarannat ja uimarantavesi

Uimakaudella 2020 Helsingissä oli valvonnassa 25 yleistä uimarantaa, joista 12 oli suuria yleisiä uimarantoja ja 13 pieniä yleisiä uimarantoja.

18.03.2021

Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset tehtiin 24 uimarannalle. Yhdelle saarella olevalle uimarannalle ei tarkastusta tehty, koska poikkeustilanteen takia saareen ei kulkenut lauttaliikennettä.

Valvontanäytteitä suunniteltiin otettavan yhteensä 112. Suunnitelmallisia näytteitä otettiin 112, joista 60 otettiin suurilta yleisiltä uimarannoilta ja 52 pieniltä yleisiltä uimarannoilta. Lisäksi otettiin 16 uusintanäytettä. MetropoliLab Oy otti näytteet näytteenottosuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2020 uimakauden päätyttyä päivitettiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen (177/2008) mukainen suurten uimarantojen uimavesien luokittelu, joka perustuu neljän uimakauden valvontatutkimustuloksiin. Helsingin suuret yleiset uimarannat luokiteltiin erinomaisiksi (4), hyväksi (4), tyydyttäväksi (2) ja huonoiksi (2). Huonoon uimavesiluokkaan luokiteltujen rantojen osalta aloitettiin välittömästi toimenpiteet huonon veden laadun syiden selvittämiseksi. Samalla selvitetään, voidaanko joitain korjaavia toimenpiteitä tehdä. Lisäksi rannoille tullaan antamaan seuraavaa uimakautta koskien uinnin välttämisohje tai uintikielto.

Erityisryhmien käyttöön tarkoitetut tilat

Erityisryhmien käyttöön tarkoitettuihin huoneistoihin suunniteltiin tehtävän yhteensä 383 tarkastusta. Erityisryhmillä tarkoitetaan lapsia, nuoria, vanhuksia, liikuntarajoitteisia ja sairaita. Näitä huoneistoja ovat muun muassa peruskoulut, lukiot ja muut oppilaitokset, lasten päivähoitotilat, leikkipuistot ja muut lasten ja nuorten kerhotilat, vanhusten palveluasunnot, lastensuojelun yksiköt ja muut sosiaalialan yksiköt. Näitä valvontakohteita oli VATI-rekisterin mukaan yhteensä 1279. Suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui 17 %. Tarkastuksia tehtiin 65 ja ne jatkautuivat erityyppisiin huoneistoihin seuraavasti:

- päivähoitotiloihin tehtiin 28 tarkastusta,
- kouluihin ja oppilaitoksiin tehtiin 22 tarkastusta,
- sosiaalialan yksiköihin tehtiin 12 tarkastusta ja
- leikkipuistoihin ja muihin lasten ja nuorten kohteisiin tehtiin kolme tarkastusta.

Korkeaa hygieniaa edellyttävät huoneistot

Korkeaa hygieniaa edellyttäviin huoneistoihin suunniteltiin tehtävän yhteensä 337 tarkastusta. Näihin huoneistoihin luetaan kauneushoitolat, tatuointipaikat, solariumit, julkiset majoitushuoneistot, yleiset saunat ja julkiset liikuntatilat. Näitä valvontakohteita oli VATI-rekisterin mukaan

18.03.2021

yhteensä 1457. Suunnitelluista tarkastuksista toteutui 14 %. Tarkastuksia tehtiin 48 ja ne jakautuivat erityyppisiin huoneistoihin seuraavasti:

- kauneushoitoloihin kohdistui 22 tarkastusta,
- julkisiin liikuntatiloihin tehtiin 15 tarkastusta,
- tatuointipaikkoihin tehtiin kahdeksan tarkastusta,
- solariumeihin tehtiin yksi tarkastus,
- majoitushuoneistoihin tehtiin yksi tarkastus ja
- yleisiin saunoihin tehtiin yksi tarkastus.

Suunnitelmallisen valvonnan teemat ja toimenpiteet

Koko suunnitelmakauden 2020-2024 ajalle ulottuvia teemoja edistettiin vuoden 2020 aikana. Yhtenäisen valvonnan teemaa edistettiin käymälä vuoropuhelua valvonnan toimintatavoista valvontayksiköiden kanssa (mm. kuuden suurimman kunnan kesken järjestetty tapaaminen). Toiminnanharjoittajille suunnatun omavalvontaohjeen laatiminen käynnistettiin ja toiminnanharjoittajia ohjattiin toteuttamaan omavalvontaa antamalla neuvontaa tarkastuskäynneillä ja muissa sopivissa yhteyksissä, kuten lausuntoja annettaessa.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Ympäristöterveysyksikkö oli vuonna 2020 mukana monessa sidosryhmän hankkeessa tai työryhmässä, kuten esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialan Luvan kanssa -hankkeessa ja mukana kirjoittamassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan laatimaa ohjetta "Ohje yksityisille palveluntuottajille varhaiskasvatuksen toimipisteen perustamisesta". Ympäristöterveysyksikön edustaja oli mukana kaupungin eri toimialojen sisäilmatyöryhmissä. Ympäristöterveysyksikkö osallistui aikaisempaa enemmän kaavoituksen viranomaisvalmisteluun ympäristöpalveluiden kaavatyöryhmän kautta.

Uima-allastilojen ylläpitäjien kanssa käytin läpi pintahygieniaprojektin tuloksia ja niiden vaikutuksia laitoksissa. Laitoksille annettiin ohjeistusta pintahygienian parantamiseen ja pintahygienian seurantaan liittyen.

Uimakauden päätyttyä tehtävässä suurten uimarantojen uimavesiluokituksen päivityksessä kaksi uimarantaa putosi huonoon uimavesiluokkaan. Huonon veden laadun syiden ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden selvittämiseksi aloitettiin laajat selvitystyöt. Työ tehdään ympäristöterveysyksikön johdolla ja siinä mukana ovat ainakin kaupungin

ympäristönsuojeluviranomainen, kaupungin liikuntapalvelut, HSY, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys sekä lähikuntien viranomaisia.

Radonvalvonta

Suunnitelmallisten tarkastusten yhteydessä pyydettiin selvitystä sisäilman radonpitoisuudesta. Tarvittaessa valvontakohteita ohjeistettiin mittaamaan sisäilman radonpitoisuus seuraavan mittauskauden aikana. Säteilyturvakeskuksen (STUK), Valviran ja aluehallintovirastojen yhteinen 2019 käynnistetty sosiaalialan laitosten radonvalvontakampanja jatkui vuonna 2020.

Terveystensuojelun valvonnan henkilöstövoimavarojen toteutuminen

Vuonna 2020 kaikkeen terveystensuojelun valvontaan oli suunniteltu 22,1 henkilötyövuotta (htv), toteuman ollessa 20,8 htv (94 %). Valvonnan painopistettä ja resursseja siirrettiin suunnitelmalliseen valvontaan ja sen kehittämiseen.

Vuoden 2020 vaihteessa yksi vakanssi siirrettiin pois terveystensuojeluvälvonnasta ympäristöpalveluiden toiseen yksikköön. Henkilöstövoimavarojen toteutumista haastoi myös poikkeuksellisen usea sijaisuusjakso ja rekrytoinneista syntyneet viiveet tehtävän täyttämiseen.

Terveystensuojelun valvonnan tulot

Terveystensuojelun välvonnasta kertyi tuloja yhteensä 99 305 euroa, josta suunnitelmallisen välvonnän osuus oli 64 765 euroa. Terveystensuojelun välvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet ympäristöpalveluissa tehtävään terveystensuojelun välvontaan, vaan välvonnän tulot menevät Helsingin kaupungille.

Käsittely

Heidi Öjst: Korjataan Korkeaa hygieniaa edellyttävät huoneistot - kappaleen virheellinen prosenttiluku (3 %):

Suunnitelluista tarkastuksista toteutui 14 %.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Hannele Nurminen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 64458
hannele.nurminen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

18.03.2021

Asia/6

1 Terveydensuojelun suunnitelmallisten tarkastusten ja näytteiden toteutuma vuonna 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)

Otteen liitteet

Liite 1

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden terveydensuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arvioinnin.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 21.11.2019 (Ylja 238 §) terveydensuojelun valvontasuunnitelman vuodelle 2020 osana Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2020–2024. Tässä selvityksessä arvioidaan terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2020.

Suunnitelman mukainen valvonta on maksullista. Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa sisältää terveydensuojelun valvonnan maksut.

Terveydensuojelun valvonnan toteutuminen vuonna 2020

Terveydensuojelun valvontaa toteutettiin Helsingissä keskittämällä valvontaa painopistealueisiin, jotka sisällytettiin myös ympäristöpalveluiden vuoden 2020 tulossuunnitelmaan. Terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan painopistealueita olivat talousveden, uimaranta- ja uimaallasveden sekä terveydellisten olojen valvonta sellaisissa kohteissa, joita lapset ja nuoret käyttävät, kuten päiväkodit, koulut ja muut lasten käytössä olevat kokoontumistilat, sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt. Terveydensuojelun valvontaa kohdennettiin myös erityisesti ihoa läpäisevää hoitoa tarjoaviin kohteisiin. Varuskunnan ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat tilat selvitettiin ja lisättiin puuttuvat valvontakohteet valvontarekisteriin. Terveydensuojelulain mukaisten ilmoitusten ja asuntoja koskevien toimenpidepyyntöjen sujuva käsittely sekä toimijan omavalvonnan edistäminen olivat muita terveydensuojelun valvonnan painopistealueita vuonna 2020. Lisäksi ympäristöpalvelut käsitteli muut terveydensuojeluun liittyneet toimenpidepyynnöt.

Terveysuojelun valvontasuunnitelmassa vuodelle 2020 suunniteltiin Helsingissä tehtäväksi yhteensä 804 tarkastusta, mikä oli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Suuri lisäys suunniteltujen tarkastusten määrään johtui siitä, että suunnitellut tarkastusmäärät muutettiin pääosin vastaamaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) määrittelemiä tarkastustiheyksiä.

Tarkastustoiminta keskeytyi koronaepidemian takia maaliskuun puolivälissä lähes kokonaan kolmeksi kuukaudeksi, jolloin tehtiin vain välttämättömiä ja kiireellisiä tarkastuksia toimenpidepyyntöjen perusteella. Tämän jälkeen tarkastustoimintaa lisättiin asteittain ja kehitettiin tiloissa tehtävän tarkastuksen rinnalle osittainen etätarkastusmalli. Osittaisessa etätarkastuksessa käytiin tarkastukseen liittyvä alkukeskustelu etäyhteyden avulla. Näin voitiin mahdollisesti vähentää tilojen tarkastuksella mukana olevien henkilöiden määrää ja lyhentää henkilökontaktien aikaa. Lisäksi alkukeskustelussa voitiin arvioida paras tarkastuksen ajankohta sekä sopia tarkastustilanteen koronaturvallisuuteen tähtäävistä käytännöistä, kuten kasvomaskien käytöstä.

Osa valvontakohteista oli suljettuna tai toimi rajoitetusti koronaepidemiatilanteen takia. Joihinkin kohteisiin menemistä oli perusteltua välttää, kuten esimerkiksi vanhusten tehostetun palveluasumisen kohteet.

Vuoden 2019 alussa käyttöön otettu valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATI oli vuonna 2020 edelleen keskeneräinen. VATIin tehtiin päivityksiä ja muutoksia, jotka vaativat perehtymistä ja uuden opettelua. Lisäksi vuonna 2020 osallistuttiin VATIn kehittämistyöhön muun muassa VATI-järjestelmään kytketyn ympäristöterveydenhuollon sähköisen ilmoituspalvelun (ilppa) pilottityöryhmässä.

Ilmoitusten ja lausuntojen käsittely

Terveysuojelulain 13 §:n mukaisista ilmoitusvelvollisista huoneistoista käsiteltiin 184 ilmoitusta ja annettiin 53 lausuntoa.

Toimenpidepyynnöt

Asuntoja koskevia toimenpidepyyntöjä käsiteltiin 216 ja ne koskivat pääosin kosteus- ja homevaurioita, ilmanvaihdon puutteita, hajuhaittoja sekä melua. Tarkastuksia asuntoihin tehtiin 121. Koronaepidemian vuoksi toimenpidepyyntöjen käsittelyä tehtiin aiempaa enemmän asiansaisten kanssa neuvotellen ja ohjausta antaen, jolloin puutteiden ja epäkohtien korjauksia saatiin etenemään osin ilman tarkastuksia.

Laivatarkastukset

Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveystäätösten (IHR 2005) mukaisia laivatarkastuksia tehtiin Helsingin satamissa yhteensä 42. Todistus saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta (Ship Sanitation Control Exemption Certificate) annettiin kaikille tarkastetuille aluksille. Koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilanteen alkaessa WHO antoi ohjeistuksen, että alusten saniteettitodistuksille myönnetään 30 päivän jatkoaikojä ilman tarkastusta. Näitä jatkoaikojä myönnettiin 66.

Suunnitelmällisen valvonnan toteutuminen vuonna 2020

Suunnitelmällisen valvonnan painopistealueiksi oli valittu korkean riskin kohteet kuten:

- talousvettä toimittava suuri vesilaitos, Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- yleiset uimahallit, maauimalat sekä muut yleiset allastilat

sekä keskisuuren tai matalan riskin kohteet kuten:

- suuret yleiset uimarannat
- pienet yleiset uimarannat
- koulut ja oppilaitokset
- päivähoitotilat
- sosiaalihuollon palvelut
- leikkipuistot ja muut lasten ja nuorten kohteet
- kauneushoitolat tai muut ihonkäsittely tai -hoitopaikat
- tatuointipaikat
- solariumit
- julkiset majoitushuoneistot
- yleiset saunat
- julkiset kuntosalit tai liikuntatilat.

Suunnitelmällisen valvonnan tarkastuksia suunniteltiin tehtäväksi edellä mainittuihin kohteisiin yhteensä 804. Toteutunut tarkastusmäärä oli 149. Suunnitelmällisen valvonnan toteutumisen raportti on taulukkomuodossa liitteenä (Terveystensuojelun suunnitelmällisten tarkastusten

ja näytteiden toteuma vuonna 2020). Suunnitelman mukaisista tarkastuksista laadittiin tarkastuskertomukset ja tarkastuksista perittiin taksan mukainen maksu.

Suunnitelmalliset tarkastukset ja näytteenotto

Suuri vesilaitos, HSY vesihuolto

Talousveden valvonta toteutui suunnitelman mukaisesti sekä näytteiden että tarkastusten osalta. Valvontanäytteet otettiin riskinarviointiin perustuen ympäristöpalveluiden laatiman näytteenottosuunnitelman mukaisesti pääsääntöisesti suurtalouksien kuten koulujen, päiväkotien, sairaaloiden ja ravintoloiden keittiöiden hanoista eri puolilta jakeluverkostoa. Ympäristöpalvelut teki HSY:n toimintaa koskevat suunnitelmalliset tarkastukset riskinarvioinnin perusteella. Tarkastuksilla käytiin läpi mm. HSY:n riskinhallintaa, omavalvontaa, erilaisia häiriötilanteita vedenpuhdistuslaitoksilla ja verkostossa sekä saneerauskohteena olleet toiminnot.

Ympäristöpalveluiden suunnitelman mukaisesti Metropolilab Oy otti talousvedestä 393 valvontanäytettä sekä lisäksi yhdeksän tutkimustuloksen varmentavaa uusintänäytettä. Valvontatutkimuksissa oli mukana nitriitin määräytys lähtevästä vedestä sekä raakavesinäytteet. Lisäksi otettiin Sipoon Veden jakamasta talousvedestä kolme säännöllisen valvonnan näytettä Helsingin Östersundomin alueelta. HSY vesihuollon sekä Sipoon Veden Helsinkiin toimittama talousvesi täytti hyvälle talousvedelle asetetut mikrobiologiset ja kemialliset laatuvaatimukset sekä mikrobiologiset laatuavoitteet. Kemialliset laatuavoitteet täyttyivät suurimmassa osassa näytteitä.

Uima-allastilat ja allasvesi

Yleisiä uimahalleja ja muita allastiloja oli valvonnassa vuonna 2020 yhteensä 59, joista 12 oli uimahalleja, neljä maauimaloita ja 43 muita yleisiä allastiloja kuntoutuslaitoksissa, hotelleissa ja ravintoloissa sekä liikuntakeskuksissa ja kouluissa. Yleisiin allastiloihin tehtiin yhteensä kymmenen suunnitelmallista tarkastusta, joten suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui 18 %.

Allasvesinäytteitä suunniteltiin otettavan 1200-1400. Suunnitelmallisia näytteitä otettiin vuoden aikana yhteensä 916. Suunniteltu näytemäärä ei toteutunut, koska allastilat olivat kiinni osan vuodesta. Lisäksi otettiin 16 uusintänäytettä. Metropolilab Oy otti suurimman osan näytteistä kohteiden näytteenottosuunnitelmien mukaisesti. Muutama kohde otti näytteet itse.

18.03.2021

Uimarannat ja uimarantavesi

Uimakaudella 2020 Helsingissä oli valvonnassa 25 yleistä uimarantaa, joista 12 oli suuria yleisiä uimarantoja ja 13 pieniä yleisiä uimarantoja. Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset tehtiin 24 uimarannalle. Yhdelle saarella olevalle uimarannalle ei tarkastusta tehty, koska poikkeustilanteen takia saareen ei kulkenut lauttaliikennettä.

Valvontanäytteitä suunniteltiin otettavan yhteensä 112. Suunnitelmallisia näytteitä otettiin 112, joista 60 otettiin suurilta yleisiltä uimarannoilta ja 52 pieniltä yleisiltä uimarannoilta. Lisäksi otettiin 16 uusintanäytettä. MetropoliLab Oy otti näytteet näytteenottosuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2020 uimakauden päätyttyä päivitettiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen (177/2008) mukainen suurten uimarantojen uimavesien luokittelu, joka perustuu neljän uimakauden valvontatutkimustuloksiin. Helsingin suuret yleiset uimarannat luokiteltiin erinomaisiksi (4), hyväksi (4), tyydyttäväksi (2) ja huonoiksi (2). Huonoon uimavesiluokkaan luokiteltujen rantojen osalta aloitettiin välittömästi toimenpiteet huonon veden laadun syiden selvittämiseksi. Samalla selvitetään, voidaanko joitain korjaavia toimenpiteitä tehdä. Lisäksi rannoille tullaan antamaan seuraavaa uimakautta koskien uinnin välttämishje tai uintikielto.

Erityisryhmien käyttöön tarkoitetut tilat

Erityisryhmien käyttöön tarkoitettuihin huoneistoihin suunniteltiin tehtävän yhteensä 383 tarkastusta. Erityisryhmillä tarkoitetaan lapsia, nuoria, vanhuksia, liikuntarajoitteisia ja sairaita. Näitä huoneistoja ovat muun muassa peruskoulut, lukiot ja muut oppilaitokset, lasten päivähoitotilat, leikkipuistot ja muut lasten ja nuorten kerhotilat, vanhusten palveluasunnot, lastensuojelun yksiköt ja muut sosiaalialan yksiköt. Näitä valvontakohteita oli VATI-rekisterin mukaan yhteensä 1279. Suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui 17 %. Tarkastuksia tehtiin 65 ja ne jakautuivat erityyppisiin huoneistoihin seuraavasti:

- päivähoitotiloihin tehtiin 28 tarkastusta,
- kouluihin ja oppilaitoksiin tehtiin 22 tarkastusta,
- sosiaalialan yksiköihin tehtiin 12 tarkastusta ja
- leikkipuistoihin ja muihin lasten ja nuorten kohteisiin tehtiin kolme tarkastusta.

Korkeaa hygieniää edellyttävät huoneistot

Korkeaa hygieniatasoa edellyttäviin huoneistoihin suunniteltiin tehtävän yhteensä 337 tarkastusta. Näihin huoneistoihin luetaan kauneushoitolat, tatuointipaikat, solariumit, julkiset majoitushuoneistot, yleiset saunat ja julkiset liikuntatilat. Näitä valvontakohteita oli VATI-rekisterin mukaan yhteensä 1457. Suunnitelluista tarkastuksista toteutui 3 %. Tarkastuksia tehtiin 48 ja ne jakautuivat erityyppisiin huoneistoihin seuraavasti:

- kauneushoitoloihin kohdistui 22 tarkastusta,
- julkisiin liikuntatiloihin tehtiin 15 tarkastusta,
- tatuointipaikkoihin tehtiin kahdeksan tarkastusta,
- solariumeihin tehtiin yksi tarkastus,
- majoitushuoneistoihin tehtiin yksi tarkastus ja
- yleisiin saunoihin tehtiin yksi tarkastus.

Suunnitelmallisen valvonnan teemat ja toimenpiteet

Koko suunnitelmakauden 2020-2024 ajalle ulottuvia teemoja edistettiin vuoden 2020 aikana. Yhtenäisen valvonnan teemaa edistettiin käymälä vuoropuhelua valvonnan toimintatavoista valvontayksiköiden kanssa (mm. kuuden suurimman kunnan kesken järjestetty tapaaminen). Toiminnanharjoittajille suunnatun omavalvontaohjeen laatiminen käynnistettiin ja toiminnanharjoittajia ohjattiin toteuttamaan omavalvontaa antamalla neuvontaa tarkastuskäynneillä ja muissa sopivissa yhteyksissä, kuten lausuntoja annettaessa.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Ympäristöterveysyksikkö oli vuonna 2020 mukana monessa sidosryhmän hankkeessa tai työryhmässä, kuten esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialan Luvan kanssa -hankkeessa ja mukana kirjoittamassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan laatimaa ohjetta "Ohje yksityisille palveluntuottajille varhaiskasvatuksen toimipisteen perustamisesta". Ympäristöterveysyksikön edustaja oli mukana kaupungin eri toimialojen sisäilmatyöryhmissä. Ympäristöterveysyksikkö osallistui aikaisempaa enemmän kaavoituksen viranomaisvalmisteluun ympäristöpalveluiden kaavatyöryhmän kautta.

Uima-allastilojen ylläpitäjien kanssa käytin läpi pintahygieniaprojektin tuloksia ja niiden vaikutuksia laitoksissa. Laitoksille annettiin ohjeistusta pintahygienian parantamiseen ja pintahygienian seurantaan liittyen.

Uimakauden päätyttyä tehtävässä suurten uimarantojen uimavesiluokituksen päivityksessä kaksi uimarantaa putosi huonoon uimavesiluokkaan. Huonon veden laadun syiden ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden selvittämiseksi aloitettiin laajat selvitystyöt. Työ tehdään ympäristöterveysyksikön johdolla ja siinä mukana ovat ainakin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, kaupungin liikuntapalvelut, HSY, Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys sekä lähikuntien viranomaisia.

Radonvalvonta

Suunnitelmallisten tarkastusten yhteydessä pyydettiin selvitystä sisäilman radonpitoisuudesta. Tarvittaessa valvontakohteita ohjeistettiin mittaamaan sisäilman radonpitoisuus seuraavan mittauskauden aikana. Säteilyturvakeskuksen (STUK), Valviran ja aluehallintovirastojen yhteinen 2019 käynnistetty sosiaalialan laitosten radonvalvontakampanja jatkui vuonna 2020.

Terveydensuojelun valvonnan henkilöstövoimavarojen toteutuminen

Vuonna 2020 kaikkeen terveydensuojelun valvontaan oli suunniteltu 22,1 henkilötyövuotta (htv), toteuman ollessa 20,8 htv (94 %). Valvonnan painopistettä ja resursseja siirrettiin suunnitelmalliseen valvontaan ja sen kehittämiseen.

Vuoden 2020 vaihteessa yksi vakanssi siirrettiin pois terveydensuojeluvälvonnasta ympäristöpalveluiden toiseen yksikköön. Henkilöstövoimavarojen toteutumista haastoi myös poikkeuksellisen usea sijaisuusjakso ja rekrytoinneista syntyneet viiveet tehtävän täyttämiseen.

Terveydensuojelun valvonnan tulot

Terveydensuojelun valvonnasta kertyi tuloja yhteensä 99 305 euroa, josta suunnitelmallisen valvonnan osuus oli 64 765 euroa. Terveydensuojelun valvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet ympäristöpalveluissa tehtävään terveydensuojelun valvontaan, vaan valvonnan tulot menevät Helsingin kaupungille.

Tiivistelmä

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Hannele Nurminen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 64458

18.03.2021

Asia/6

hannele.nurminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja näyttötoimikunnan
terveys- ja ympäristösuojelun suunnitelmallisten tarkastusten ja näyttöiden toteu-
taminen vuonna 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviras-
to (Helsingin toimipaikka)

Otteen liitteet

Liite 1

Tiedoksi

Ympäristöterveysyksikkö

§ 51

Helsingin elintarvikevalvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi

HEL 2021-002842 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden elintarvikevalvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arvioinnin.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 21.11.2019 (§ 238) elintarvikevalvontasuunnitelman päivityksen 2020 osana Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2020-2024. Tässä selvityksessä arvioidaan elintarvikevalvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2020.

Tarkastusten ja näytteenoton toteutuma vuonna 2020

Helsingin elintarvikevalvontasuunnitelma tehtiin vuonna 2020 kohdekohtaisen riskiluokituksen perusteella Ruokaviraston valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti.

Riskiperusteinen laskennallinen tarkastusmäärätavoite oli 3379. Riskiperusteisia suunnitelmallisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 2111 (2676 vuonna 2019), mikä on 62 % Ruokaviraston ohjeiden mukaisesta tavoitteesta. Lisäksi Oiva-järjestelmän mukaisia, epäkohtien korjaamisen valvomiseksi tehtäviä uusintatarkastuksia tehtiin 224 ja muita tarkastuksia esimerkiksi ruokamyrkytyspäilyjen, asiakasvalitusten ja Ruokaviraston valvontapyyntöjen johdosta 102.

Koronapandemia ja ravintoloita koskevat rajoitukset vaikuttivat merkittävästi tarkastusten toteumaan. Suunnitelmallisten tarkastusten määrä laski edellisvuoteen nähden 21 %:lla. Ruokaviraston ohjeistuksen mukaisesti 18.3.-31.5. välisenä aikana tehtiin pääsääntöisesti kiireellisiä ja elintarviketurvallisuuden kannalta välttämättömiä tarkastuksia. Lisäksi keskityttiin yritysten ohjeistamiseen ja neuvontaan sekä tehtiin yksittäisiä suunnitelmallisia tarkastuksia etänä.

Oiva-arvioiden jakauma oli lähes vastaava kuin edellisvuonna. Helsingin Oiva-tarkastusten arvosanat jakautuivat seuraavasti:

- oivallinen 52 % (48 % vuonna 2019)

- hyvä 36 % (37 %)

- korjattavaa 11 % (14 %)

- huono 1 % (1 %)

Elintarvikkeiden myyntipaikoista 88 % (81 % vuonna 2019) sai arvion oivallinen tai hyvä. Oivallinen tai hyvä -arvion sai tarjoilupaikoista 88 % (87 % vuonna 2019). Elintarvikkeiden tarjoilupaikoista tarkastuksia tehtiin eniten ravintoloihin, kahviloihin, koulujen ja päiväkotien keittiöihin sekä pikaruokaravintoloihin ja myymälöihin. Suurin osa korjattavaa tai huono -arvioon johtaneista syistä liittyi puutteisiin omavalvonnassa, elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä tai elintarvikkeiden lämpötilan hallinnassa sekä puutteisiin tilojen soveltuvuudessa ja siisteydessä.

Toisista EU-maista maahantuotavien eläinperäisten elintarvikkeiden tuontivalvonta siirtyi vuonna 2020 kuntien tehtäväksi ja tuli osaksi Oiva-valvontaa. Kuntien valvontaan siirtyneestä maahantuonnista käytetään termiä sisämarkkinavalvonta (ennen ensisaapumisvalvonta). Tarkastusten määrää ei saa tilastoitua erikseen VATI-järjestelmästä, sillä tarkastus tehdään säännöllisen valvonnan tarkastuksen yhteydessä.

Elintarvikenäytteitä suunniteltiin otettavan 775 kpl, joista 625 on suunnitelmallisia valvontanäytteitä. VATI-järjestelmästä ei saa näytemääriä koskevia tietoja, joten näytteenoton toteutumista ei voi arvioida määrällisesti. Näytteet tutkittiin MetropoliLab Oy:ssä. Suunnitelmallinen näytteenotto oli edellisvuoden tapaan suunnattu projekteihin.

Tarkastusten kattavuus ja painopisteiden toteutuminen

Kaikkien vuoden aikana toiminnassa olleiden elintarvikealan toimipaikkojen lukumäärä oli 6139, joista tarkastettiin 33 % (2010 kpl). Elintarvikeeturvallisuusyksikössä laadittiin tarkastajakohtaiset riskiperusteiset tarkastussuunnitelmat ja tarkastuksia suunnattiin kohteiden riskiluokittelun perusteella ja uusiin elintarvikehuoneistoihin.

Oiva-arvioiden osalta huolehdittiin, että arvio C johtaa aina uusintatarkastukseen ja D pakkokeinojen käyttöön. Arviointien yhtenäistämistä jatkettiin tiimien sisällä ja välillä yhteistarkastuksin ja yhteisillä koulutuksilla. Lisäksi osallistuttiin Laatunetin järjestämään ruokamyrkytysepidemioiden selvittämistä koskevaan interkalibrointiin.

Aikaisempien vuosien tapaan jatkettiin yhteistyötapaamisia elintarvikealan ketjujen kanssa. Elintarvikelainsäädännön vaatimuksista kerrottiin NewCo Helsingin, Yritys Espoon ja Yritys Vantaan yhteisesti järjestämässä infotilaisuudessa, johon osallistui aloittelevia yrittäjiä. Lisäksi ympäristöpalveluiden elintarviketarkastajat kouluttivat Kiinalainen Uusi

vuosi -tapahtumaan osallistuvia elintarvikealan toimijoita. Koulutuksiin osallistui 57 toimijaa.

Hallinnolliset pakkokeinot

Elintarvikehuoneistoja koskevia hallinnollisia pakkokeinoja, kuten määräyksiä ja kieltoja, annettiin 29, mikä oli vähemmän kuin edellisvuonna (39). Määräykset koskivat lähinnä elintarvikehuoneistojen rakenteellisia ja toiminnallisia epäkohtia. Tällaisia olivat esimerkiksi suomen- ja ruotsinkielisten pakkausmerkintöjen puuttuminen, tilojen riittämättömyys harjoitettavaan toimintaan, puutteellinen puhtaana- ja kunnossapito sekä omavalvonnan kirjanpidon laiminlyönti. Kahdessa tapauksessa määrystä tehostettiin ympäristö- ja lupajaoston asettamalla uhkasakolla ja yhdessä tapauksessa uhkasakko määrättiin maksettavaksi.

Kiellot koskivat muun muassa alkuperältään epäselviä ja puutteellisesti merkittyjä elintarvike-eriä tai lihaeriä, joissa oli salmonellatodistuksiin liittyviä asiakirjapuutteita.

Kolme tapausta johti esitutkintapyyntöön elintarvikkeiden jäljitettävyyteen liittyvien epäselvyyksien vuoksi. Yhden elintarvikehuoneiston toiminta kiellettiin erittäin vakavien epäkohtien ja niistä aiheutuneen terveysvaaran vuoksi.

Valvontakohteiden riskinarvioinnin toteutuminen

Helsingin valvontakohteiden riskiluokittelua tarkastetaan vuosittain tarkastusten ja muiden kohteista saatujen tietojen perusteella.

Valvontaprojektien toteutuma

Vuonna 2020 suunniteltiin toteutettavan 4 projektia. Pääkaupunkiseudun yhteisesti selvitettiin jääpalojen hygieenistä laatua pubeissa ja päiväkotiruoan suolapitoisuutta. Helsingin omassa projektissa selvitettiin akryyliamidin esiintyvyyttä kahvissa. 2-vuotinen mausteprojekti toteutettiin koronapandemian vuoksi yksivuotisena ja tulokset raportoitiin vuoden 2019 näytteiden osalta. Edellisvuoden projekteista raportoitiin tuoreen kalan hygieenistä laatua, kaupunkiviljeltyjen kasvien kemiallista laatua ja mädin hygieenistä laatua koskevien projektien tulokset.

Lisäksi osallistuttiin Ruokaviraston koordinoimaan valtakunnalliseen patogeeneihin pakatuissa lehtivihanneksissa projektiin. Ruokavirasto siirsi suola- ja ravintoarvomerkintöjä koskevan projektinvuodelle 2021.

Ruokamyrkytysten selvittämisen ja elintarvikevaaratilanteiden varautumistoiminnan toimivuus

Elintarvikevalvontaan liittyviä yhteydenottoja käsiteltiin 553 kappaletta, joista 405 oli ruokamyrkytysepäilyjä ja loput muita yhteydenottoja, esimerkiksi elintarvikkeiden laadusta ja pakkausmerkinnöistä tai elintarvikehuoneiston hygieniasta. Ruokamyrkytysepäilyjen määrä oli pienempi kuin edellisenä vuotena (555 vuonna 2019). Sähköisen ruokamyrkytyssilmoituslomakkeen kautta ilmoituksia tuli 260 (64 %). Lomake uudistettiin syksyllä 2020 ja se oli poissa käytöstä noin kuukauden. Suurimassa osassa yksittäisiä ruokamyrkytysepäilyjä aiheuttaja jää epäselväksi tai sairastuminen ei välttämättä liity epäiltyyn ruokailuun.

Ympäristöpalvelut osallistui yhdeksän ruokamyrkytysepidemian selvittämiseen. Suurin osa epidemioista todettiin ravintoloissa. Kolme epidemiaa todettiin palvelukeskuksissa. Epidemiat olivat pääsääntöisesti pieniä eli niissä sairastui 4-20 henkilöä. Yhteensä epidemioissa sairastui 80 henkilöä. Epidemioiden viime vuotta vähäisempi määrä johtunee suurelta osin koronaviruspandemian aiheuttamasta ravintolaruokailun vähenemisestä. Helsingissä selvitettyjen epidemioiden lisäksi ympäristöpalvelut avusti Ruokavirastoa ja THL:a valtakunnallisen salmonellaepidemian selvittämisessä.

Kolmessa epidemiassa syynä oli huonolaatuinen raaka-aine. Ostereiden välityksellä levinnyt norovirus aiheutti yhden epidemian. Lisäksi norovirus aiheutti kaksi muuta epidemiaa, joiden välittäjäelintarvike jäi epäselväksi. Yhdessä epidemiassa kryptosporidium tai EHEC aiheuttivat kymmenen henkilön sairastumisen. Välittäjäelintarvikkeeksi epäiltiin ranskalaisia juustoja, joita kaikki sairastuneet olivat syöneet.

Ruokaviraston välittämien kiireellisten RASFF-ilmoitusten (40 kpl) tai muiden valvontapyyntöjen (26 kpl) perusteella selvitettiin 104 valvontakohteen osalta terveydelle vaarallisten tai kuluttajaa harhaanjohtavien elintarvike- ja ravintolisäerien esiintyvyyttä Helsingissä. Neuvonnalla ja valvonnalla varmistettiin erien poistaminen markkinoilta tai harhaanjohtavan tiedon korjaaminen. Ilmoitukset koskivat elintarvikkeita ja kontaktimateriaaleja, jotka koostumukseltaan tai annettujen tietojen perusteella eivät täyttäneet lainsäädännön vaatimuksia. Markkinoilta poistetut elintarvikkeet sisälsivät muun muassa kiellettyjä lisäaineita, ilmoittamattomia allergeeneja, tautia aiheuttavia bakteereita (mm. salmonella, norovirus), torjunta-aineita yli sallittujen raja-arvojen, tai muita haitallisia aineita yli sallittujen raja-arvojen (mm. etyleenioksidi, seesaminsiemensissä).

Ilmoitusten ja hakemusten käsittely

Uusia elintarvikehuoneistoja koskevia ilmoituksia ja toimijanvaihtumissilmoituksia käsiteltiin 846. Ilmoituksista 40 % tuli sähköisen asiointijär-

18.03.2021

jestelmän kautta. Ilmoitusten määrä väheni viime vuosiin nähden, mitä saattaa johtua koronapandemian vaikutuksista (1016 vuonna 2019, 942 vuonna 2018).

Uusia eläimistä saatavia elintarvikkeita käsitteleviä laitoksia tai niiden olennaisia muutoksia koskevia hyväksymishakemuksia käsiteltiin yksi.

Elintarvikevalvonnan henkilöstövoimavarojen toteutuminen

Elintarvikeeturvallisuusyksikössä elintarvikevalvontatehtävissä toimi vuonna 2020 elintarvikeeturvallisuusyksikön päällikkö, yksiköiden esimiehet (kaupungineläinlääkäri, kaksi tiimipäällikköä), kaksi hygieenikkoeläinlääkäriä, 28 elintarvikeurkustajaa ja kaksi tutkimusavustajaa. Elintarvikevalvontaan suunniteltiin käytettävän 33,6 henkilötyövuotta (htv), toteuman ollessa 32,8 htv.

Syyt tavoitteiden ja toteutumien eroissa ja toteutetut kehittämistoimenpiteet

Koronapandemia vaikutti merkittävästi suunnitelmallisen valvonnan toteutukseen. Ruokavirasto ohjeisti keväällä 2020 kuntien keskittävän koronatilanteen vuoksi vain kiireellisiin ja välttämättömiin tarkastuksiin sekä toimijoiden neuvontaan. Aikaisempiin vuosiin verrattuna tarkastusmäärä jäi noin 700 tarkastusta vähäisemmäksi, mikä on laskennallisesti noin 3 kuukauden tarkastusten määrä. Keväällä laadittiin koronaan liittyviä ohjeita, neuvottiin toimijoita ja päivitettiin toimintaa koskevia laatuohjeita. Lisäksi yksi elintarvikeurkustaja oli epidemiologisessa toiminnassa koronajäljitystehtävissä. Tarkastuksia tehtiin myös tarkastetavasta kohteesta ja aiheesta riippuen osin tai kokonaan etänä.

Helsingin elintarvikevalvonnassa on pitkään ollut resurssivajetta suhteessa Ruokaviraston valtakunnallisiin tarkastussuosituksiin.

Ruokaviraston uutta riskiluokitus- ja tarkastustiheysohjetta on sovellettu vuodesta 2017 alkaen. Uuden ohjeen myötä laskennallinen resurssivaje on vähentynyt aikaisempiin arvioihin nähden ja vajeen arvioidaan nyt olevan vähintään neljä henkilötyövuotta.

Ennalta arvaamattomien työtehtävien, kuten ruokamyrkytyspäilyilmoitusten ja Ruokavirastosta tulleiden valvontapyyntöjen määrä, vaikuttaa osaltaan suunnitelmallisten tarkastusten määrän toteutukseen.

Arviointi- ja ohjauskäynnit

Yksikköön ei kohdistunut vuonna 2020 aluehallintoviraston tai EU-komission arviointi- tai ohjauskäyntejä.

Tulot elintarvikevalvonnasta

Postiosoite PL 58200 00099 HELSINGIN KAUPUNKI Kaupunkiymparisto@hel.fi	Käyntiosoite Työpajankatu 8 Helsinki 58 https://www.hel.fi/	Puhelin 09 310 1691 Faksi	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI06 8000 1200 0626 37 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

18.03.2021

Elintarvikehuoneistojen ilmoitusten käsittelystä ja hyväksymisestä saadut tulot vuonna 2020 olivat 71 795 euroa (87 785 vuonna 2019). Valvonnasta (tarkastukset, näytteenotto, vientitodistukset) saadut tulot olivat 404 246 euroa. Täten elintarvikevalvonnasta kertyneet tulot olivat yhteensä 476 041 euroa (665 773 vuonna 2019).

Tulot laskivat edellisvuoteen nähden, mikä johtui koronapandemian vuoksi vähäisemmästä tarkastusten määrästä ja ravintolatoiminnan valvontaan kohdistuneista maksuhelpotuksista 18.3.-31.7. välillä. Elintarvikevalvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet elintarviketurvalisuusyksikön toimintaan, vaan tulot tulevat Helsingin kaupungille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Mia Degerlund, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 32055
mia.degerlund(a)hel.fi
Anne Kärnä, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 29705
anne.karna(a)hel.fi
Minna Ristiniemi, kaupungineläinlääkäri, puhelin: 09 310 31585
minna.ristiniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtakunnallisen Ruokaviraston ja Valviran ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman mukaan kunnan valvontasuunnitelman arvioinnin tulee sisältää seuraavat asiat: suunnitellun toiminnan ja tarkastusten kattavuus, tarkastusten ja näytteiden määrä (suhteessa valvontasuunnitelmaan), valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen, voimavarat ja yhteistoiminta-alueen toimivuus, toiminnan kehittämistarpeet sekä arviointi- ja ohjauskäynnit.

18.03.2021

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin tulokset tulee toimittaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 31.3.2021 mennessä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Mia Degerlund, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 32055
mia.degerlund(a)hel.fi
Anne Kärnä, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 29705
anne.karna(a)hel.fi
Minna Ristiniemi, kaupungineläinlääkäri, puhelin: 09 310 31585
minna.ristiniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

§ 52

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arviointi Helsingissä

HEL 2021-002843 T 11 00 03

Päätös

Ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelman 2020 toteutumisen arvioinnin liitteineen.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan resurssit

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontatehtävät ovat valtion korvaamia, kunnalle määrättyjä tehtäviä. Helsingin ympäristöpalveluissa on kolme valvontaeläinlääkärin virkaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa varten. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan on Helsingissä arvioitu vuonna 2020 käytetyn 3,4 henkilötyövuotta. Eläinten hyvinvoinnin valvontaan käytettiin 2,9 htv ja eläinten terveyden valvontaan 0,5 htv. Eläinlääkärien lisäksi valvontaan osallistuu avustavaa henkilökuntaa, jonka kustannuksia valtio ei korvaa.

Eläinten hyvinvoinnin valvonta vuonna 2020

Eläinten hyvinvoinnin valvonta perustuu eläinsuojelulakiin (247/1996). Eläinsuojelulain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta sekä edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Eläinsuojelulain toteutumista Helsingissä valvovat Helsingin ympäristöpalvelujen kolme valvontaeläinlääkärinä sekä poliisi.

Eläinsuojelutarkastuksia tehdään kaupunkilaisten eläinsuojelusäädösten vastaisen eläintenpidon epäilyyn perustuvien ilmoitusten pohjalta. Lisäksi tehdään suunnitelmallista valvontaa laajaa tai ammattimaista eläintenpitoa harjoittaviin kohteisiin kuten talleihin ja eläinkauppoihin. Tyypillisesti eläinsuojeluilmoitukset koskevat koirien ulkoilutuksen puutetta tai eläinten muuten huonoa hoitoa, eläinten eläinlääkärihoidosta huolehtimatta jättämistä, koirien liiallista yksinoloa ja haukkumista sekä eläinten aiheuttamia hajuhaittoja, joiden taustalla voi olla vakaviakin eläinsuojelullisia puutteita.

Säännöllisen valvonnan valvontakohteita on Helsingissä 35, joista hevosalleja on 17, lemmikkieläimiä myyviä eläinkauppoja 10 ja lemmikkieläinlaitoloita tai päivähoitoloita kahdeksan. Varsinaisia tuotantoläintiloja Helsingissä on ainoastaan yksi. Vuosittain Helsingissä järjes-

tetään viidestä kymmeneen eläinkilpailua tai muuta valvontaa vaativaa eläintapahtumaa, mutta koronaepidemian vuoksi näitä ei vuonna 2020 järjestetty. Helsingissä arvioidaan olevan noin 70 000 – 80 000 lemmikkieläintä (koirat, kissat, muut pienikokoiset seura- ja harrastuseläimet).

Eläinsuojelutarkastukset

Vuoden 2020 aikana Helsingin valvontaeläinlääkärit tekivät 321 eläinsuojelutarkastusta, joista 277 oli ilmoitukseen perustuvia tarkastuksia yksityisissä asunnoissa tai löytöeläintalolla, uusintatarkastuksia 35 ja ammattimaisen eläintenpidon tarkastuksia 9. Eläinsuojelutarkastusten määrä nousi hieman edellisvuoteen nähden, vaikka koronaepidemian aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi tarkastuksia tehtiin keväällä vain, kun se oli välttämätöntä asian selvittämiseksi. Kevään poikkeusolojen aikana eläinsuojelutapauksia selvitettiin mahdollisuuksien mukaan myös etänä.

Tarkastukset tehdään pääasiassa ennalta ilmoittamatta, joten osassa kohteista tarkastus jäi pelkäksi yritykseksi. Tällaisia tarkastusyrityksiä tehtiin varsinaisten tarkastusten lisäksi noin 131 kappaletta. Kuvassa 1 on esitetty eläinsuojelutarkastusten määrän kehitys vuosina 2017-2020.

Löytöeläintalolle päätyneitä eläimiä koskevia eläinsuojelupäätöksiä valvontaeläinlääkärit tekivät yhteensä 79. Tällaisia tapauksia ovat esimerkiksi poliisin löytöeläintalolle yksityisistä asunnoista tuomat eläimet, joita omistaja ei ole noutanut.

Ilmoitusten perusteella tehdyissä tarkastuksissa valtaosa tarkastuksista kohdistui talouksiin, joissa on koiria (58 %) tai kissoja (25 %). Muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tai hevosten osuus tarkastuksista oli 10 %. Tarkastuksista 7 % kohdistui useampaan eläinlajiin.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelman mukaisia suunnitelmallisia tarkastuksia valvontaeläinlääkärit tekivät yhdeksän. Tarkastuksia tehtiin mm. hevostalleille. Koronaepidemian vuoksi suunnitelmallisia tarkastuksia tehtiin vain kohteisiin, joissa oli aiemman valvontahistorian perusteella välttämätöntä käydä. Suunnitelmallisilla tarkastuksilla todettiin määräyksen antamiseen johtavia epäkohtia kolmella tarkastuksella.

Säännöllisen valvonnan kohteita ei ole tarkoituksenmukaista tarkastaa joka vuosi, vaan ne voidaan riskiperusteisesti tarkastaa 1-3 vuoden välein. Aluehallintovirasto on laatinut riskiluokitusmallin, jota on sovellettu hevostallien säännöllisen valvonnan tarkastuksiin.

Toimenpiteet

Yhteiskunnalliset ongelmat heijastuvat eläinsuojelutyöhön. Eläinsuojelullisiin toimenpiteisiin ryhdyttiin vuonna 2020 useammin kuin joka toisella tarkastuksella (55 %). Vastaava luku vuonna 2019 oli 44 % ja 2018 51 %. Kolmasosalla tarkastuksista (33 %) annettiin eläinsuojelulain 42 §:n mukaisia määräyksiä tai kieltoja epäkohtien korjaamiseksi ja useammin kuin joka viidennellä tarkastuksella (22 %) ryhdyttiin eläinsuojelulain 44 § mukaisiin kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kiireellisiä toimia ovat mm. tilapäinen hoidon hankkiminen eläimelle tai uudelleensijoitus. Lisäksi lievempien eläinsuojelulisten epäkohtien johdosta annettiin neuvoja ja ohjeita. Kuvassa 2 on esitetty eläinsuojelutarkastuksilla tehdyt toimenpiteet vuosina 2017-2020.

Tavallisimpia määräyksiä tai kieltoja aiheuttaneita epäkohtia olivat eläinten puutteellinen perushoito kuten puutteellinen ruokinta ja juotto, liikunnan saanti, eläinlääkärin hoito sairaille, pitopaikan puhtaus sekä turvallisuuden laiminlyönti. Kiireellisiin toimenpiteisiin ryhdyttiin, jos eläin oli hylätty tai omistaja oli vakavasti laiminlyönyt velvoitteensa huolehtia eläimestä ja pitopaikasta eläimen lajinomaisten tarpeiden vaatimalla tavalla. Kiiretoimenpiteiden runsauteen vaikuttivat lemmikkinsä hylänneet tai äkillisesti sairaalaan joutuneet sekä poliisin kiinni ottamat omistajat. Syrjäytyminen ja ongelmien kasautuminen heijastuvat myös eläinten hoitoon, siten että eläintä ei ole varaa viedä eläinlääkärille tai esimerkiksi trimmaukseen.

Piittaamattomuuteen ja törkeään huolimattomuuteen viittaavista eläinsuojelurikkomusepäilyistä tehdään poliisille erillinen esitutkintapyyntö. Esitutkintapyyntöjä tehtiin vuonna 2020 kahdeksan kappaletta. Helsingin poliisin ja eläinsuojeluvalvonnan tiiviin yhteistyön vuoksi valvontaeläinlääkärien ei tarvitse tehdä esitutkintapyyntöjä kaikista vakavista tapauksista. Helsingin poliisin eläinsuojelurikoksiin keskittyvän tutkintaryhmän tutkijat osallistuvat valvontaeläinlääkärien kanssa tarkastuksiin tarpeen mukaan. Tällöin poliisi voi aloittaa rikostutkinnan jo tarkastuksen yhteydessä, eikä erillisen tutkintapyyntönsä tekeminen ole tarpeen. Ympäristöpalvelujen eläinlääkärit toimivat lisäksi todistajina useissa eläinsuojelurikoksissa koskevissa oikeuskäsittelyissä. Vuonna 2020 helsinkiläisille eläinten omistajille langetettiin 6 eläintenpitokieltoa.

Yhteistyö

Helsingin poliisissa toimii eläinsuojelurikoksiin keskittynyt tutkintaryhmä, joka tutkii kaikki Helsingissä tapahtuneet eläimiin liittyvät rikokset. Ryhmä tekee esitutkinnan eläinsuojelurikoksissa ja -rikkomuksissa,

eläinkuljetusrikkomuksissa, metsästysrikoksissa, eläinten laittomassa maahantuonnissa, salakuljetuksessa ja lainvastaisessa eläinkaupassa, eläinten aiheuttamissa konflikteissa, koirakuriin liittyvissä rikkomuksissa ja eläintenpitokieltojen rikkomisessa. Yhteistyö ryhmän kanssa on toiminut hyvin. Ryhmän kanssa on järjestetty yhteisiä tapaamisia ja käytännössä valvontaeläinlääkäreiden ja poliisien yhteistarkastuksia. Poliisi voi käynnistää suoraan tarkastuksilla rikostutkinnan ja poliisi voi samalla tutkia talous-, vero- tai huumausainerikoksia. Yhteistyö poliisin tutkintaryhmän kanssa on tehostanut eläimiin liittyvien rikosten tutkintaa. Poliisin kanssa tehdään yhteistyötä myös tapauksissa, joissa työturvallisuuden vuoksi tai tarkastuskohteeseen sisään pääsemiseksi tarvitaan poliisin virka-apua. Tarkastuksia turvaavat kentällä työskentelevät poliisipartiot. Poliisin virka-apu muuttui maksulliseksi syksyllä 2020.

Myös muiden alojen viranomaisyhteistyö toimii entiseen tapaan hyvin. Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyö ottivat aktiivisesti yhteyttä valvontaeläinlääkäriin, ja monia tapauksia ratkottiin eri tahojen yhteistyönä. Yhteistyö myös Suomen Eläinsuojelu SEYn, yliopistollisen eläinsairaalan ja Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen (HESY) kanssa toimi hyvin. Erityisesti HESYn kanssa yhteistyö oli tiivistä, kun löytöeläintoiminta siirtyi sen tuotettavaksi lokakuun alussa.

Eläinlääkintähuoltolaki mahdollistaa vaikeiden eläinsuojelutapausten siirron aluehallintovirastolle. Eläinsuojelutapauksia, joihin liittyi myös eläintauti- tai eläinten merkintäsäädösten rikkomista, selviteltiin yhdessä läänineläinlääkäriin kanssa.

Valvontaeläinlääkärit antoivat eläinsuojeluun liittyviä haastatteluja ja taustatietoja eri tiedotusvälineille. Lisäksi valvontaeläinlääkärit ovat osallistuneet opetukseen mm. eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa sekä luennoineet muulle ammattikunnalle ja viranomaisille.

Eläintautivalvonta vuonna 2020

Eläinten laittoman maahantuonnin valvonta vuonna 2020

Eläinten maahantuontia valvottiin eläintutilain (441/2013) nojalla. Maahantuontivaatimukseen vaikuttavat eläinlaji sekä se, tuodaanko eläin toisesta EU-jäsenvaltiosta vai EU:n ulkopuolisesta valtiosta. Lisäksi vaatimukseen vaikuttaa, tuodaanko eläin kaupallisessa vai ei-kaupallisessa tarkoituksessa.

Helsingin ympäristöpalvelujen valvontaeläinlääkärit tekevät tarkastuksia epäiltäessä eläinten laitonta maahantuontia sekä eläinten laittoman maahantuonnin päätöksissä edellytettyjen veloitteiden noudattamisen varmistamiseksi. Laittomiin maahantuonteihin liittyviä päätöksiä tekevät

18.03.2021

aluehallintovirasto tai Ruokavirasto ympäristöpalvelujen valvontaeläinlääkärin tarkastushavaintojen perusteella. Aluehallintovirasto tekee päätökset EU:n alueelta laittomasti maahantuotujen ja Ruokavirasto EU:n ulkopuolelta laittomasti maahantuotujen eläinten osalta.

Koirien ja kissojen tuontisäädöksillä pyritään estämään ihmisille vaarallisten tautien kuten raivotaudin (rabies) ja heisimatojen aiheuttaman ekinokokkoosin leviämistä Suomeen. Taudit ovat zoonooseja eli eläintauteja, jotka voivat tarttua eläimestä ihmiseen. Eläimen maahantuojaa on velvollinen huolehtimaan, että eläin täyttää maahantuontivaatimukset.

Tarkastukset ja toimenpiteet

Ilmoitukset epäillyistä laittomista eläimen maahantuonneista tulivat ensisijaisesti yliopistollisesta eläinsairaalaista, yksityisiltä eläinklinikoilta tai eläimen Suomessa ostaneelta uudelta omistajalta. Tullin ja aluehallintoviraston tarkastuspyynnöt eläinten laittomien tuontien epäilyistä ovat lisääntyneet erityisesti liittyen kaupalliseen toimintaan. Lisäksi aluehallintovirasto on pyytänyt tarkastamaan Helsingin alueen kaupallisia toimijoita. Tällaisia toimijoita ovat lähinnä koiria myyntitarkoituksessa maahantuovat henkilöt tai yhdistykset.

Eläinten tuontiepäselvyyksiin liittyen tehtiin 25 tarkastusta ja lisäksi kymmeniä tapauksia selviteltiin asiakirjojen perusteella. Tarkastusten määrä oli hieman pienempi kuin aiempina vuosina, mikä todennäköisesti johtui tiukoista matkustusrajoituksista. Useissa tapauksissa eläimiä oli tuotu useita kerralla. Suurin osa tarkastuksista koski edelleen Virosta tuotuja koiria, joilla ei ollut raivotautirotokotusta eikä kasvattajavakuutusta eläimen alkuperästä tai mikrosiru puuttui.

Eläinten tuonti- ja vientitarkastukset

Ympäristöpalvelujen virkaeläinlääkärit tekevät vientitarkastuksia EU:n ulkopuolelle lähteville lemmikkieläimille sekä EU:n alueella liikkuville hevosille ja sirkuseläimille. Lisäksi tehdään tarvittaessa esimerkiksi lintujen tai rapujen tuontitarkastuksia. Ensisijaisesti eläinten tuoja tai viejä on vastuussa siitä, että tuonti- ja vientisäädökset täyttyvät. Eläinten tuontiin ja vientiin liittyen annetaan myös ennaltaehkäisevää neuvontaa ja ohjeistusta. Lisäksi Korkeasaaren eläintarhan eläinten vientiin ja tuontiin liittyvät tarkastukset ja vientitodistukset kuuluvat valvontaeläinlääkäreille.

Ympäristöpalvelujen eläinlääkärit tekivät vuonna 2020 yhteensä 85 eläinten vientitarkastusta. Osalla tarkastuksista tarkastettiin useampia eläimiä, ja vientitodistuksia kirjoitettiin 101. Vientitarkastusten määrä

laski aiempiin vuosiin nähden koronaepidemian aiheuttamien matkustusrajoitusten vuoksi. Vuonna 2019 kirjoitettiin 250 vientitodistusta. Yleensä vientitodistuksista osa tehdään suurien tapahtumien, kuten Helsinki International Horse Shown ja Apassionatan yhteydessä. Vuonna 2020 suuria tapahtumia ei pystytty järjestämään koronaepidemian vuoksi.

Muu eläintautivalvonta

Helsingin alueella on vain yksi varsinainen tuotantoeläintila ja lisäksi kaksi kotieläintilaa. Yhdellä tilalla tehdään säännöllistä eläintautivalvontaa. Lisäksi tilalla voidaan selvittää tautiepäilyjä. Toinen kotieläintila kuuluu lisäksi vapaaehtoiseen lampaiden ja vuohien Maedi-Visna ja CAE-terveysvalvontaan, jonka puitteissa otetaan verinäytteitä kolmen vuoden välein.

Kansainvälinen eläintautitilanne edellytti varautumistoimenpiteitä myös Helsingissä. Erityisesti afrikkalaisen sikaruton esiintyminen Suomen lähialueilla Virossa ja Venäjällä on nostanut varautumistasoa. Lintuinfluenssan torjuntaan varauduttiin lintujen kevätmuuton lähestyessä. Yksi valvontaeläinlääkäri on ns. valtakunnallinen valmiuseläinlääkäri, joka osallistuu säännöllisesti koulutuksiin ja valmiusharjoituksiin.

Koronaepidemian vaikutukset eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan

Koronaepidemia vaikutti merkittävästi eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan käytännön työhön. Normaalitylanteessa eläinten hyvinvoinnin valvonta perustuu ennalta ilmoittamatta tehtyihin tarkastuksiin yksityisasunnoissa. Epidemian alussa myös valvontaeläinlääkärit siirtyivät etätöihin. Ruokaviraston laatimaa ohjeistusta kunnan valvontaviranomaisten tekemästä tarkastustyöstä erityistilanteessa sovellettiin eläinsuojeluvalvonnassa, ja vain välttämättömät kiireelliset tarkastukset tehtiin ennalta ilmoittamatta. Valvontaeläinlääkärien päivittäisessä etäpalaverissa arvioitiin saatujen eläinsuojeluilmoitusten kiireellisyys ja tarve tarkastukselle. Eläinsuojeluilmoituksia selvitettiin myös puhelimitse, videokuvien avulla ja ennalta sovituilla tarkastuksilla, jotta voitiin pitää kontaktit vähäisinä ja huomioida riskiryhmään kuuluvat asiakkaat. Eläinten kuntoon ja vointiin liittyviä tarkastuksia tehtiin mahdollisuuksien mukaan myös ulkona.

Tarkastuksille suojauduttiin hengityssuojaimin ja suojahansikkain. Valvontaeläinlääkärit valmistautuivat tilanteisiin, joissa koronapotilas joutuu sairaalaan ja kotiin hoidotta jäänyt eläin pitää hakea eläinsuojelulain mukaisena kiiretoimena väliaikaiseen hoitoon. Vain yksi koronapotilaan koira piti toimittaa väliaikaiseen hoitoon. Työn luonteen vuoksi valvontaeläinlääkärien oli varauduttava myös tilanteisiin, joissa oireile-

18.03.2021

va asiakas ei pidä etäisyyttä tai jopa uhkaa tartuttamisella tarkastusta estääkseen.

Valvontaeläinlääkärit ohjeistivat löytöeläintalon henkilökuntaa suojaumisessa ja siivouksessa koronatartunnan välttämiseksi asiakastyössä. Ruokavirastoon toimitettiin viikoittain tilannekuva eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan ja yliopistollisen eläinsairaalan resursseista ja tarvikkeiden saatavuudesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Päivi Lahti, johtava valvontaeläinlääkäri, puhelin: 09 310 32076
paivi.h.lahti(a)hel.fi

Liitteet

1 Eläinsuojelutarkastukset ja toimenpiteet 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) säädetään kunnan velvollisuudesta laatia eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma perustuen ympäristöterveydenhuollon valtakunnalliseen valvontaohjelmaan. Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 21.11.2019, 238 §, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelman osana Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2020–2024. Toteutumisen arviointi on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 31.3.2021 mennessä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

18.03.2021

Asia/8

Lisätiedot

Päivi Lahti, johtava valvontaeläinlääkäri, puhelin: 09 310 32076
paivi.h.lahti(a)hel.fi

Liitteet

1 Eläinsuojelutarkastukset ja toimenpiteet 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

18.03.2021

Asia/9

§ 53

Selvitys talousveden laadusta Helsingissä 2020

HEL 2021-002947 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi selvityksen talousveden laadusta, jonka mukaan talousvesi Helsingissä oli laadultaan hyvää vuonna 2020.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Liina-Lotta Nousiainen, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31589
liina-lotta.nousiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1 Talousveden laatu Helsingissä 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
HSY Vesihuolto

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut valvoo talousveden laatua terveydensuojelulain 20 §:n sekä talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1352/2015 mukaisesti. Talousveden toimittaa koko Helsingin alueelle Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut – kuntayhtymä, HSY.

Talousveden laatua seurataan määrittämällä valvontatutkimusnäytteistä mikrobiologisia ja kemiallisia muuttujia. Valvontatutkimusohjelmassa

on määritelty vedenjakelualue ja sen suhde valvontatutkimusohjelmaan ja vähimmäistutkimustiheyksiin. Talousveden valvontatutkimusnäytteiden tulokset ilmoitetaan Etelä- Suomen Aluehallintovirastolle, josta ne raportoidaan Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) ja edelleen EU:lle.

HSY vesihuollon toimittaman talousveden laatua seurattiin vuonna 2020 valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Vuonna 2020 käytössä ollut HSY:n talousvesiasetuksen mukainen valvontatutkimusohjelma vuosille 2020-2024 on hyväksytty elintarviketurvallisuusyksikön päällikön päätöksellä 25.10.2019, 43 §. Kyseinen valvontatutkimusohjelma täyttää talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1352/2015 sekä sen muutoksen 683/2017 vaatimukset. Uudessa valvontatutkimusohjelmassa joidenkin jatkuvan valvonnan ja jaksottaisen seurannan muuttujien tutkimustiheyttä on harvennettu aikaisempaan valvontatutkimusohjelmaan verrattuna. Jatkuvan valvonnan seurannasta on jätetty alumiini pois ja jaksottaisen seurannan valvonnasta on poistettu kuusi muuttujaa (akryyliamidi, epikloorihydriini, vinyylidikloridi, hapettuvuus (CODMn-O2), tritium, radonpitoisuus/viitteellinen kokonaisannos). Harvennukset ja poistot on tehty riskinarvioinnin perusteella. Elintarviketurvallisuusyksikön päällikkö on hyväksynyt riskinarvioinnin 29.8.2018.

HSY Veden koronapandemiaan varautumistoimenpiteet olivat onnistuneita vuonna 2020 ja laitoksen toiminta on jatkunut häiriöttä. Ympäristöpalvelut on osallistunut ELY-keskuksen järjestämiin koronaan liittyviin tilannekuvakokouksiin, joissa on käsitelty Uudenmaan alueen vesilaitosten varautumista. Kyseisiä tilannekuvakokouksia järjestettiin huhtikuun 2020 ja tammikuun 2021 välisenä aikana.

Näytteenotto

Viranomaisnäyttemäärien laskennassa käytetään edellisen vuoden laskutettua vesimäärää. Vuotuista näyttemäärää muutetaan tarvittaessa, mikäli laskutetun veden määrä muuttuu merkittävästi. Vuoden 2020 laskennallinen näyttemäärä Helsingin osalta oli 348 näytettä.

Vuonna 2020 talousvedestä otettiin 393 valvontatutkimusnäytettä. Jatkuvan seurannan analyysit tutkittiin 363 näytteestä, joista 12 näytteestä tutkittiin jaksottaisen seurannan analyysit. Talousvesiasetuksen (1352/2015) muutoksen myötä analyysijä tehdään verkoston ja lähtevän veden lisäksi raakavedestä. Raakavedestä otettiin 18 näytettä, joista tutkittiin mm. arseeni sekä uraani. Lisäksi 12 näytettä otettiin vesilaitoksilta lähtevästä vedestä, joista määritettiin nitriittipitoisuus. Näi-

den lisäksi otettiin yhdeksän uusintanäytettä laadun varmentamiseksi kemiallisten laatutavoitearvojen ylitysten vuoksi.

Valvontanäytteet otettiin Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden laaitiman näytteenottosuunnitelman mukaisesti eri puolilta jakeluverkostoa. Koronapandemian vuoksi näytteenotto kohdistui keväällä 2020 enemmän myymälöihin, kun ravintolat, koulut ja päiväkodit olivat pitkälti kiinni. Tämä muutos aiheutti myös viivästymisiä näytteenotossa. Valvontanäytteitä otettiin kylmänä vuodenaikana kuusi viikossa ja lämpimänä vuodenaikana kahdeksan viikossa. Jaksottaisen seurannan näytteet otettiin edellisten vuosien tapaan touko-, heinä- ja lokakuussa. Yhteenveto talousvedestä määritetyistä analyyseistä ja niiden tuloksista sekä määristä on esitetty liitteessä 1.

Talousveden laatu

Helsingin talousveden laatu oli edelleen hyvä vuonna 2020. Talousveden mikrobiologiset sekä kemialliset laatuvaatimukset täyttyivät kaikissa valvontatutkimusnäytteissä. Lisäksi mikrobiologiset laatutavoitteet täyttyivät kaikissa näytteissä. Myös kemialliset laatutavoitteet täyttyivät suurimmassa osassa näytteitä. Raudan laatutavoitearvo on 200 µg/l, joka ylittyi yhdeksästä eri näytteenottokohteesta otetuissa valvontanäytteissä. Todennäköisiä syitä raudan laatutavoitearvojen ylityksiin ovat vähäiset virtaamat ja saostumat putkistoissa, sekä kiinteistöjen putkistot, jotka eivät aina kuvaa verkostoveden laatua. Korkea rautapitoisuus voi vaikuttaa myös veden sameuteen ja väriin. Väriarvon ylityksiä todettiin viidestä eri kohteesta haetuissa näytteissä. Väriarvojen ylitykset todettiin näytteissä, joissa myös rautapitoisuus oli koholla. Talousveden haju oli poikkeava kahdesta eri näytteenottokohteesta haetuissa näytteissä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Liina-Lotta Nousiainen, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31589
liina-lotta.nousiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1 Talousveden laatu Helsingissä 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

18.03.2021

Asia/9

Ote
HSY Vesihuolto

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytän-
töönpano
Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

§ 54

Selvitys ympäristöministeriölle Helsingissä vuonna 2020 tehdyistä pilaantuneen maaperän puhdistamispäätöksistä

HEL 2021-002757 T 11 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti antaa ympäristöministeriölle vuonna 2020 pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtyjen päätösten yhteenvedona seuraavan selvityksen.

Päätösten määrä, käsittelyajat ja maksu

Ympäristöministeriön 20.1.2005, 3.12.2010 ja 25.4.2019 päättämän toimivaltasiirron mukaisesti ympäristölautakunta päättää Helsingin alueen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisen ilmoituksista ja ympäristöluvista.

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaisesti ympäristö- ja lupajaosto huolehtii mm. kunnalle ympäristönsuojelulain nojalla annetuista tehtävistä 1.6.2017 lukien.

Ympäristöpalveluiden ympäristöseuranta- ja -valvontayksikön päällikkö, jolle ilmoituksista tehtävien puhdistamispäätösten toimivalta on siirretty, teki vuonna 2020 päätöksen 14:stä pilaantuneen maaperän puhdistamisilmoituksesta.

Ympäristö- ja lupajaostolle ei tullut yhtään pilaantuneen maaperän käsittelyyn liittyvää ympäristölupahakemusta päätettäväksi.

Ilmoitusten käsittelyajat olivat 5–73 päivää, keskimäärin 38 päivää.

Pilaantuneen maaperän puhdistamispäätöksestä perittävä maksu oli 1 560 euroa.

Puhdistuskohteet

Vuonna 2020 puhdistamisilmoitukset koskivat 8 asuin- tai koulukäyttöön tulevaa aluetta, 4 puisto- ja katualuetta, 1 jakeluasema- ja 1 toimistokiinteistöä.

Kiinteistöjen maaperän puhdistaminen aiheutui yleensä alueen maankäytön muutoksesta ja ajoittui lisä- tai uudelleen rakentamisen yhteyteen.

Ilmoituspäätökset

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F106 8000 1200 0626 37

Alv.nro

F102012566

Puhdistettavien alueiden maaperän pilaantuneisuus on alustavasti selvitetty yleensä kaavoitusvaiheessa ja tarkemmin kunnostussuunnittelun yhteydessä.

Puhdistusilmoituksissa on sovellettu valtioneuvoston asetusta maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007), jonka mukaan pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioidaan jokaiselle kohteelle erikseen soveltaen säädettyjä pilaantuneisuuden pitoisuusarvoja tai riskinarvioinnin avulla määritettyjä puhdistustavoitteita.

Päätösten mukainen maaperän puhdistaminen

Vuoden 2020 päätösten mukaisissa puhdistustöissä kunnostusmenetelmäksi on esitetty yleensä pilaantuneen maan poistoa rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Rakentamisen vaatiman kaivun lisäksi eri käyttötarkoitukseen tulevilla alueilla ja syvemmissä kerroksissa kunnostustavoitteet on määritelty kokonaan riskiperusteisesti tai tavoitepitoisuuksina on käytetty asetuksen eri ohjearvoja eri syvyyksillä. Joillain alueilla on lisäksi rakennuksiin tarvittaessa esitetty myös erilaisia rakenteellisia riskinhallintaratkaisuja. Pinnoittamattomilla piha-alueilla pintakerroksissa on kunnostustavoitteina käytetty kynnyсарvoja.

Pilaantunut kaivumaa on toimitettu luvalliseen käsittelyyn kaatopaikalle tai laitokseen. Kaivettuja kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältäviä pilaantumattomia maa-aineksia on käytetty kunnostusalueilla hyödyksi.

Puhdistustavoitteen saavuttaminen on varmistettu tutkimalla kaivualueen pohjan ja reunojen jäännöspitoisuudet. Maaperään jätetyt alemman ohjearvopitoisuuden ylittävät maat on merkitty huomiorakenteella ja dokumentoitu karttoihin. Puhdistamisen kulku on esitetty puhdistustyöstä laaditussa loppuraportissa, joka hyväksytään lausunnolla.

Vuonna 2020 puhdistuskohteista poistettiin pilaantunutta tai kynnyсарvot ylittävää maa-ainesta viime vuosien keskiarvoon verrattuna lähes kaksinkertainen määrä, yhteensä 590 721 tonnia. Näistä 108 928 tonnia oli öljyhiilivedyillä, 24 558 tonnia syanideilla ja 74 424 tonnia metalleilla pilaantuneita maa-aineksia sekä 382 811 tonnia öljyhiilivedyillä, metalleilla ja syanidilla sekapilaantuneita maa-aineksia. Maat toimitettiin 26 eri käsittely- tai loppusijoituspaikkaan, joille kuljetusmatkat olivat noin 1–250 km.

Vuonna 2020 maaperää puhdistettiin myös useilla alueilla, joiden maaperän puhdistamiseen Uudenmaan ympäristökeskus, Etelä-Suomen aluehallintovirasto tai Helsingin kaupungin ympäristökeskus ovat antaneet päätöksen jo ennen vuotta 2020.

Rekisteritiedot

Ympäristönseuranta- ja -valvontayksikkö ylläpitää osaltaan valtakunnallista Maaperän tilan tietojärjestelmää, jossa on tällä hetkellä tiedot 887 Helsingin kohteesta.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Kati Valkama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi
Eija-Leena Ranta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32004
eija-leena.ranta(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Uudenmaan ely-keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö on velvoittanut toimivallan siirtoa koskevissa päätöksissään ympäristö- ja lupajaostoa antamaan vuosittain selvityksen pilaantunutta maaperää koskevista ympäristölupa- ja puhdistamisilmoituspäätöksistä, käsittelyajoista, maksuista ja käsiteltyjen asioiden luonteesta.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Kati Valkama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi
Eija-Leena Ranta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32004
eija-leena.ranta(a)hel.fi

Muutoksenhaku

18.03.2021

Asia/10

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Uudenmaan ely-keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Tiedoksi

ympäristöpalvelut

§ 55

Pilaantuneen maaperän puhdistaminen Helsingissä vuonna 2020

HEL 2021-002750 T 11 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi seuraavan yhteenvedon pilaantuneen maaperän puhdistamisesta Helsingissä vuonna 2020.

Helsingissä puhdistettiin vuonna 2020 pilaantunutta maaperää 67 kohteessa. Eniten puhdistustöitä tehtiin Verkkosaaren, Jätkäsaaren, entisen Pasilan konepajan sekä Raide-Jokerin rakentamisalueilla. Koko Helsingin alueella pilaantunutta maa-ainesta kaivettiin muualla käsiteltäväksi tai käytettäväksi hyödyksi maanrakentamisessa yhteensä 590 721 tonnia. Muutamissa puhdistuskohteissa haitta-ainepitoisia maa-aineksia on maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnin jälkeen jätetty alueelle pilaantumattoman täyttömaakerroksen tai muun eristysrakenteen alle.

Kynnysarvot ylittäviä kaivumaita on yleisimmin käytetty hyödyksi puhdistuskohteissa kuten esimerkiksi Raide-Jokerin rakentamisalueilla ja puistorakenteissa.

Puhdistuskohteista poistettiin pilaantunutta tai kynnysarvot ylittävää maa-ainesta viime vuosien keskiarvoon verrattuna lähes kaksinkertainen määrä, yhteensä 590 721 tonnia. Näistä 108 928 tonnia oli öljyhiilivedyillä, 24 558 tonnia syanideilla ja 74 424 tonnia metalleilla pilaantuneita maa-aineksia sekä 382 811 tonnia öljyhiilivedyillä, metalleilla ja syanideilla sekapilaantuneita maa-aineksia.

Helsingin kaupunki toimitti pilaantunutta maa-ainesta käsittelyyn tai loppusijoitukseen 486 382 tonnia ja yksityiset maanomistajat tai muut toiminnanharjoittajat 104 339 tonnia. Maa-ainekset toimitettiin 26 eri luvalliseen käsittely- tai loppusijoituspaikkaan, joille kuljetusmatkat olivat noin 1–250 kilometriä.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Eija-Leena Ranta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32004
eija-leena.ranta(a)hel.fi
Kati Valkama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Suomen ympäristökeskus
Uudenmaan ely-keskus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Eija-Leena Ranta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32004
eija-leena.ranta(a)hel.fi
Kati Valkama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Suomen ympäristökeskus
Uudenmaan ely-keskus

Tiedoksi

ympäristöpalvelut

§ 56

Helsingin kaupungin Itämeri-toimenpideohjelman toteutumisen seuranta vuodelta 2020

HEL 2021-003038 T 11 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin Itämeri-toimenpideohjelman 2019 - 2023 toteutumisen seurantatiedot vuodelta 2020. Seurantatiedot ovat liitteenä: Helsingin Itämeri-toimenpiteiden toteutumisen tilanne 2020 listat.

Vuosina 2019-2023 toteutettavat Itämeri-toimenpideohjelman toimenpiteet jakautuvat viiden päämäärän alle: kirkkaat rannikkovedet, hyvinvoiva meriluonto, puhdas ja turvallinen vesiliikenne, suunnitelmallinen vesialueiden käyttö ja aktiivinen Itämeri-kansalaisuus. Kokonaisuudessaan toimenpideohjelma pitää sisällään yhteensä 117 numeroitua toimenpidettä alakohtineen, joista Helsinki on mukana 111 toimenpiteessä tai alakohdassa. Toimenpiteiden toteutumista Helsingissä edistää ja seuraa kaupungin Itämerihaaste-työryhmä, johon kuuluu edustajia kaupungin eri toimialoilta sekä kaupunginkansliasta, Starasta, Helsingin seudun ympäristöpalvelusta (HSY), pelastuslaitokselta, Helsingin Satamasta ja Helsingin yliopistosta. Toimenpiteiden toteutumista seurataan vuoden mittaan työryhmän kokouksissa, ja vuoden lopun tilannetta seurantakyselyjen ja työryhmän jäsenten kanssa käytyjen seurantakeskustelujen perusteella. Vuoden 2020 lopussa toimenpideohjelman toimenpiteistä 81 oli joko aloitettu tai käynnissä ja 8 oli valmistunut vuoden aikana. 22 toimenpidettä ei ollut vielä aloitettu.

Itämerihaasteen kumppaniverkostossa oli vuoden 2020 lopussa mukana n. 315 organisaatiota, joista tällä 2019 alkaneella kolmannella kaudella 35 aiemmin liittynyttä oli päivittänyt ohjelmansa ja 11 uutta liittynyt verkostoon.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Lotta Ruokanen, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 33195
lotta.ruokanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin_Itameri-tpo_tilanne_2020_listat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Itämerihaaste-työryhmä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Itämeri-toimenpideohjelman taustaa

Helsinki ja Turku ovat jo vuodesta 2007 toimineet yhdessä puhtaamman Itämeren puolesta yhteisen Itämerihaaste-toiminnan kautta. Kaupunginhallitus hyväksyi 18.10.2018 Helsingin ja Turun kaupunkien kolmannen yhteisen Itämeri-toimenpideohjelman Helsingin osalta vuosiksi 2019–2023 ja päätti samalla jatkaa Itämerihaasteen kumppaniverkoston tukemista ja kehittämistä. Itämeri-toimenpideohjelman, Itämerihaasteen avoimen ja ilmaisen verkoston toiminta ja aktiivinen yhteistyö kumppaniverkoston toimijoiden kanssa edistävät kaupungeille strategisesti tärkeän meren suojelua ja tukevat kaupunkien kestävä kehitystä ilmaston muuttuessa.

Itämerihaasteen visiona on puhdas, tuottava ja yhteinen Itämeri. Itämeren vakavin uhka on edelleen rehevöityminen huolimatta ravinnekuorituksen merkittävästä pienenemisestä. Rehevöitymisen vaikutukset näkyvät mm. myrkyllisinä sinilevälauttoina, sameana vetenä ja heikentyneenä vedenlaatuna. Tämän lisäksi rannikkoalueidemme meren ekologista tilaa heikentävät myös esimerkiksi haitalliset aineet ja muovirokka. Helsingin vedenalaista luontoa ei tunneta riittävästi ja vesielinympäristöjä voi myös ennallistaa, toisaalta rannikkoalueen ja saariston kehittämisessä ja rakentamisessa herkkä meriluonto tulisi huomioida. Ilmaston muuttuessa Itämerellä tapahtuvat muutokset heijastuvat erityisesti rannikkoalueille ja -kaupunkeihin edellyttäen uusien, ilmastonmuutokseen sopeutumista tukevien toimenpiteiden toteuttamista. Erityisen olennaista Itämeren alueella onkin yhdistää ilmastonmuutoksen hillintään ja ravinnekuorituksen vähentämiseen liittyviä toimia. Itämeri-toimenpideohjelmassa 2019–2023 huomioidaan aiempaa vahvemmin Itämeren ja erityisesti rannikkovesien kuorituksen lisääntyminen ilmaston muuttuessa sekä muut kaupungin strategiat ja ohjelmat, kuten

kaupunkistrategia, Hiilineutraali Helsinki -ohjelma, hulevesiohjelma ja merellinen strategia.

Puhdas ja tuottava Itämeri on niin ekologisesti kuin taloudellisesti arvokas. Koko Itämeren ekosysteemipalveluiden arvon on pelkästään avomerialueilla arvioitu olevan noin 4 mrd. euroa ja rannikkoalueilla vielä suurempi. Jos koko Suomen merialueiden meriympäristön tila olisi hyvä, sen arvioidaan tuottavan hyötyjä yli 400 miljoonaa euroa vuodessa, kun kustannukset hyvän tilan saavuttamiseksi olisivat 64 miljoonaa euroa. Lisäksi ns. sinisessä taloudessa on edelleen miljardien eurojen arvonlisäyksen potentiaali – mutta se perustuu meriympäristön hyvään tilaan, elinvoimaiseen meriluontoon ja luonnon monimuotoisuuteen. Eriyisesti rannikkokaupungit ovat keskeisessä asemassa rannikkovesien tilan parantamiseen liittyvien toimenpiteiden toteutuksessa ja siten myös meriympäristön kannalta kestävän liiketalouden hyödyntämisessä ja kehittämisessä.

Itämeri-toimenpideohjelman toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2020

Itämeri-toimenpideohjelman uusi toimenpidekausi käynnistyi vuonna 2019, jonka lopussa 44 toimenpidettä oli aloitettu tai käynnissä ja 1 oli valmistunut. Vuoden 2020 lopussa toimenpideohjelman toimenpiteistä 81 oli joko aloitettu tai käynnissä ja 8 oli valmistunut vuoden aikana. 22 toimenpidettä ei ollut vielä aloitettu. Osa toimenpiteistä on luonteeltaan jatkuvia ja sen vuoksi joidenkin lopullinen valmistumisaste tulee olemaan ”käynnissä” eikä ”valmis”. Toimenpiteitä toteuttavat kaupunkiympäristön toimialan palvelukokonaisuudet, kaupunginkanslia, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kasvatus ja koulutus -toimiala, Helsingin Satama ja HSY. Toimenpiteiden tarkempi sisältö on esitelty liitteessä Helsingin Itämeri-toimenpiteiden tilanne 2020 lopussa.

1. Kirkkaat rannikkovedet

Vuoden 2020 lopussa ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtäävistä 25 toimenpiteestä 18 eli 72 % oli joko käynnissä tai aloitettu. Aloitettujen toimenpiteiden liittyivät ylivuotovesien hallintaan, liikenteeseen, maatalouteen liittyvään tutkimukseen sekä ravinteiden poistoon. Valtaosa jo 2019 käynnissä olleista toimenpiteistä oli edelleen käynnissä, ja erityisesti maatalouteen ja viheralueiden ylläpitoon liittyvät toimenpiteet ovat luonteeltaan jatkuvasti käynnissä olevia, esimerkiksi vesiensuojeluväimien sisällyttäminen vuokratopimuksiin ja teollisten lannoitteiden vähentäminen kaupunkien puisto- ja viheralueilla.

2. Hyvinvoiva meriluonto

Roskaantumiseen, haitallisiin aineisiin ja meluun liittyvistä 18 toimenpiteestä 14 eli 78 % oli joko aloitettu tai käynnissä ja 2 (11 %) valmiina vuoden 2020 lopussa. Erityisesti erillisrahoituksella toteutettujen Itämerihaasteen nopeiden kokeilujen kautta edistettiin monipuolisesti roskaantumisen hallintaa, kun neljä yritystä selvitti tieliikenteen mikromuovien suodattamista hulevesistä viherseinällä, uudenlaisen roskienkeruualuksen käyttöä Helsingin merialueilla, rannalta kerättyjen muoviroskien käyttökelpoisuutta SUP-lautojen tuotannossa kehittämällä suurella 3D-tulostimella sekä matkustajalaivaliikenteen ruokajätteeseen joutuvan muovin määrää. Lisäksi saatiin alulle mm. haitallisten aineiden lähteiden selvittämistä ja prioriteettiaineiden määrittämistä sekä tuotettiin uutta tietoa vedenalaisesta melusta. Ekotukihenkilöiden täydennyskoulutus haitallisista aineista sekä BEST-hankkeen kautta kehitetty teollisuuden jätevesien riskienhallinta saatiin vuoden aikana valmiiksi.

3. Puhdas ja turvallinen vesiliikenne

Käynnissä olevia yhteensä 12 toimenpiteestä oli 9 eli 75 % ja lisäksi 2 (17 %) saatiin valmiiksi vuoden 2020 aikana. Laivaliikenteen ympäristöperustaisia hintakannustimia kehitettiin edelleen, maasähkön investointien laajentamista valmisteltiin ja laivaliikenteen uusien jätejakeiden (muovi) hyödyntämistä valmisteltiin. Veneenpohjien pesurin rakentamisen valmistelu aloitettiin, pientelakoiden haitallisten aineiden tilannetta selvitettiin ja järjestettiin valtakunnalliset kampanjat haitallisista aineista sekä vedenalaisesta melusta venekerhoille. Useat toimenpiteistä ovat luonteeltaan jatkuvia, kuten valmiiksi määritellyt öljyntorjunnan merellisen valmiuden ylläpito ja pienvesien öljyvahinkojen ja muiden häiriötilanteiden hallinnan kehittäminen.

4. Suunnitelmallinen vesialueiden käyttö

Yhteensä 12 toimenpiteestä 9 eli 75 % joko aloitettu tai käynnissä vuoden 2020 lopussa. Valmisteltiin SYKEN kanssa Meriluonto 2021 -kampanjaa, jossa kartoitetaan herkkää vedenalaista meriluontoa Helsingin merialueilla. Meriluonnon ennallistamiskokeiluja valmisteltiin Metsähallituksen kanssa. Saariston käytössä resilienssiä ja kulutuksen kestävyuden huomioimista edistettiin mm. Urban Eco Islands -hankkeen ja merellisen strategian saarikorttien kautta. Kestävän matkailun ja kestävä kalastuksen edistämisen todettiin olevan käynnissä (kestävän matkailun periaatteet, Ekokompassi-järjestelmän käyttö mm. Biennaalissa, sataman Sustainable Travel Finland -sertifikaatti). Osa toimenpiteistä edellyttää pitkäjänteisempää työtä ja resursointia, kuten uusien suojelualueiden perustaminen ekologisesti arvokkaille merialueille ja saaristoon.

5. Aktiivinen Itämeri-kansalaisuus

Päämäärän alla on kaikista teemoista eniten toimenpiteitä tai niiden alakohtia (44 kpl). Näistä 31 eli 70 % oli aloitettu tai käynnissä vuoden 2020 lopussa ja 3 kpl (7 %) valmiina. Viestintään ja verkostoitumiseen liittyen on mm. aktivoitu Itämerihaasteen kumppaniverkostoa, kehitetty paikallistason Itämeri-paneelia Helsingin yliopiston kanssa ja hyödynnetty kaupungin sisäisiä verkostoja Itämeri-työn edistämiseksi. Yritysyhteistyö eteni nopeiden kokeilujen ja merellisen strategian kautta, ja yleisen tietoisuuden lisäämiseksi mm. osallistuttiin kampanjoihin venekemikaalien haitallisuudesta, roskaantumisesta ja hulevesien johtamisesta vesistöihin. Valmisteltiin Itämeren suojelun ekonomian lahjoitusprofessorin jatkokautta sekä Biennaalin ja Itämerihaasteen yhteistyötä. Kaupungin palveluihin liittyen mm. edistettiin SATAKOLKYT-hankkeen ja Itämeripäivän kautta yhteisöllisiä hankkeita nuorille, kouluyhteistyön uudistamista ja osallisuutta sekä hyödynnettiin merensuojeluosaamista matkailun ja markkinoinnin kehittämisessä. Kansainvälisessä yhteistyössä mm. edistettiin Itämeri-yhteistyötä Tallinnan ja Pietarin kaupunkien kanssa, edistettiin hyvien käytäntöjen leviämistä BSR WATER -hankkeen kautta, valmisteltiin liittymistä Green City Accordiin ja aloitettiin keskustelu kansainvälisen kongressin järjestämismahdollisuuksista.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Lotta Ruokanen, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 33195
lotta.ruokanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin_Itämeri-tpo_tilanne_2020_listat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Itämerihaaste-työryhmä

Otteen liitteet
Esitysteksti

§ 57

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutuminen vuonna 2020

HEL 2021-002754 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi seuraavan selvityksen ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisesta vuonna 2020.

Ympäristönsuojelun valvonnasta säädetään ympäristönsuojelulain (527/2014) 18 luvussa ja valvontasuunnitelman sisällöstä ja toiminnan määräaikaistarkastuksista ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 5 luvussa. Lisäksi valvontaviranomaisen on jätelain (646/2011) 124 §:n nojalla määräjain asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä. Myös vesilain (587/2011) ja vesihuoltolain (119/2001) mukaisten asioiden käsittely edellyttää tarkastuksia.

Ympäristölautakunta päätti 13.12.2019 hyväksyä vuodelle 2020 säännöllistä tarkastustoimintaa varten Helsingin kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman, jotka kattavat ympäristönsuojelulain, jätelain, vesihuoltolain ja vesilain mukaiset suunnitelmalliset tarkastukset. Valvontaohjelma koskee ympäristöluvan- ja ilmoituksenvaraisia sekä rekisteröitäviä kohteita ja valvontasuunnitelma muita valvontakohteita. Vuoden 2020 valvontaohjelmaan kuuluvat tarkastettavat kohteet määriteltiin riskiperusteisesti ja ne on yksilöity valvontaohjelmassa. Käytännössä tarkastettaviksi valikoituivat sellaiset kohteet, joiden edellisestä tarkastuksesta on kulunut kohteen valvontaluokan mukainen aika. Valvontasuunnitelma on laadittu vuodesta 2007 alkaen.

Valvontasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteena on kehittää ja tehostaa toimintaa suuntaamalla valvontaa ympäristövaikutuksiltaan merkittäviin toimintoihin toiminnan riskialttiuden mukaan. Riskialttiutta on arvioitu esimerkiksi toiminnasta aiheutuvien päästöjen, toiminnassa käsiteltävien vaarallisten kemikaalien määrien, jätteiden määrien ja niiden vaarallisuuden, toiminnassa todettujen puutteiden, pilaantumisen todennäköisyyden ja ympäristön herkkyyden avulla.

Valvontaohjelman mukaiset tarkastuskohteet ovat pääsääntöisesti pysyviä kohteita. Valvontasuunnitelmatarkastuksia tehdään sekä pysyviin kohteisiin että tilapäisiin kohteisiin. Tilapäisiä kohteita ovat erilaiset erityisen häiritsevää melua aiheuttavat maa- ja talonrakennustyömaat, ti-

lapäiset tapahtumat sekä kohteet, joissa puhdistetaan pilaantunutta maaperää.

Valvontasuunnitelmaan sisältyviä pysyviä kohteita tarkastetaan tyypillisesti keskimäärin noin viiden vuoden välein, ellei kohdetta ole erityisesti syystä tarvetta tarkastaa useammin, esimerkiksi toimenpidepyynnön vuoksi. Pilaantuneen maaperän puhdistamiseen liittyvien kohteiden tarkastustarve arvioitiin tapauskohtaisesti. Tarkastustiheyteen vaikuttivat muun muassa kunnostuskohteen ympäristön herkkyys, maaperässä ilmenneiden haitta-aineiden kulkeutumismuutokset, sään vaikutus työhön ja tiedonvälitystarve.

Tilapäistä erityisen häiritsevää melua aiheuttavien kohteiden ja muidenkin tilapäisten kohteiden tarkastukset pyrittiin ajoittamaan toiminnan alkuvaiheeseen. Melun lisäksi kohteiden tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota pölyhaittojen torjuntaan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

Vuonna 2020 jatkui isompien aluerakentamiskohteiden (Jätkäsaari, Kalasatama, Kuninkaantammi, Kruunuvuorenranta) valvonnan projekti, jossa paikalle tehtiin tarkastuksia ilman, että kohteista tuli ympäristöpalveluille haittailmoituksia. Tarkastusten määrä väheni selvästi aiempiin vuosiin, rakentamisen vaiheiden muuttumisen sekä pois jääneiden aluekokousten vuoksi.

Ympäristöseuranta- ja -valvontayksikkö järjesti alkuvuonna laajemman viranomaistapaamisen, jossa olivat mukana poliisi, tulli, Uudenmaan ELY-keskus, veroviranomainen, pelastuslaitos, rakennusvalvonta ja maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu. Lisäksi järjestettiin kahdenvälisiä kokouksia mm. alueiden käyttö ja valvonta -yksikön, rakennusvalvonnan, HSY:n (Vesi sekä Jätehuolto) ja ELY-keskuksen kanssa.

Ympäristöseuranta- ja -valvontayksikkö osallistui myös pääkaupunki-seudun kuntien yhteistyöpalaveriin, joissa käsiteltiin yksittäisiä valvontakohteita, mm. tallien valvontaa, vesihuoltolain vapautuksia ja jätteitä. Lisäksi osallistuttiin Helsingissä toteutettavien vesilupahankkeiden kokoukseen, johon osallistui kaupungin toimijatahoja sekä valtion lupaviranomaiset.

Suunnitelman mukaisista valvontahankkeista toteutumatta jäivät sekä poliisin että PKS-kuntien kanssa järjestettävä yhteistyö. Myös yhteistyön jatkaminen Tallinnan kaupungin ympäristövalvonnan kanssa jäi toteutumatta vuonna 2020. Tutkintapyyntöjä tehtiin poliisille alle kymmenen kappaletta, joiden lisäksi poliisille on annettu asiantuntija-apua muiden vireillepanemien tutkintapyyntöjen käsittelyyn.

18.03.2021

Ympäristönsuojelun valvontatehtävät jakaantuvat ympäristöseuranta- ja -valvontayksikössä kahdelle eri tiimille (ympäristövalvonta ja vesi). Tietojärjestelmän tietojen mukaan ympäristönsuojelulain mukaisessa valvonnassa tehtiin vuonna 2020 kaikkiaan 566 tarkastusta, mikä alitti arvioidun tarkastusmäärän (931 kpl). Valvontaohjelmataarkastuksia näistä oli 14 kappaletta, mikä alitti tavoitteen (32 tarkastusta). Ympäristöhaittailmoitusten perusteella tehtäviä tarkastuksia oli 244 kappaletta (arvio 500 tarkastusta).

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Kati Valkama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristönsuojeluun liittyvän valvonnan tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja jo tapahtuneesta pilaantumisesta aiheutuneiden haittojen korjaaminen. Valvonnan kohteina ovat mm. ympäristönsuojelulain nojalla lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvolliset laitokset ja toiminnat, muu teollinen toiminta, rakentamisen jätehuolto sekä vesihuoltolain mukaiset valvontakohteet.

Vuonna 2014 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain mukaan viranomaisen on alueellaan laadittava ympäristönsuojelulain mukaista kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vastuulla olevaa säännöllistä tarkastustoimintaa varten erillinen valvontasuunnitelma ja -ohjelma. Riskinarviointiin perustuva kohdekohtainen valvontaohjelma tuli laatia viimeistään syksyllä 2017. Vuonna 2015 tehdyn riskiarvioinnin perusteella valikoitiin vuonna 2020 tarkastettavat lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvolliset kohteet.

Suunnitelma keskittyy tarkastusten suunnitelmalliseen järjestämiseen. Sen piiriin ei siten kuulu esimerkiksi lupa- ja ilmoituspäätösten valmistelu, lausuntojen antaminen muille viranomaisille, toimenpidepyyntöjen käsittely tai kuntalaisten ja yritysten muu neuvonta. Suunnitelmalliset

18.03.2021

tarkastukset ovat osa onnistunutta jälkivalvontaa, joka puolestaan on ennakoivalvonnan ohella oleellinen osa valvonnan kokonaisuutta.

Tarkastustavoitteen alittaminen johtui useammasta osatekijästä. Vuonna 2020 yksikössä tehtiin organisaatorakenteen muutos, erilaiset henkilöstömuutokset näkyivät tietotaidon menetyksenä sekä perehdytykseen menevänä aikana ja muiden työtehtävien suuri määrä kuormitti henkilöstöä, mikä näkyi ajankäytössä jälkivalvonnan tarkastuskäyntien vähenemisenä. Näiden muutosten lisäksi koronan tuoma epätietoisuus ja turvallisuusasiat estivät suunnitelmallisten tarkastusten järjestämisen keväästä alkaen jatkuen epävarmana lähes loppuvuoteen saakka.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Kati Valkama, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 58

Rakennuslupahakemus, 8-kerroksisen hotellin rakentamiseen aloit- tamisoikeudella, 2104/1, Vuorikatu 24, Kiinteistö Oy Helsingin Vuor- rikatu 24 c/o Sok kiinteistötoiminnot

HEL 2021-001726 T 10 04 03

Facta 2-0317-21-A, Lupapiste LP-091-2020-06541

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää Kiinteistö Oy Helsingin Vuorikatu 24 :lle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 2-0317-21-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää myöntää Kiinteistö Oy Helsingin Vuorikatu 24 :lle haetun aloitusoikeuden.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon. Julkipanopäivä vastaa pöytäkirjan nähtävilläolopäivää.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Hanna-Leena Rissanen, arkkitehti, puhelin: 0931026468
hanna-leena.rissanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja1
- 2 Paapiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Liite 1

Esitysteksti

Naapuri

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa

18.03.2021

koskeva toimielimen päätös
Liite 1
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke täyttää luvan myöntämisen edellytykset ja soveltuu rakennuspaikalle.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Kopio rakennuslupapäätöksestä toimitetaan huomautuksen tehneelle naapurille, Asunto Oy Oravamäelle (91-2-4-13).

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §, 121 a §, 133 § 135 § ja 150 a § ja 150 c § sekä Mra 54 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Hanna-Leena Rissanen, arkkitehti, puhelin: 0931026468
hanna-leena.rissanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja1
- 2 Paapiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali
- 3 Naapurin huomautus As Oy Oravanmäki

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote

Otteen liitteet

18.03.2021

Asia/14

Hakija

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Naapuri

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1
Esitysteksti

18.03.2021

§ 59

Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon rakentaminen, 10/636/8, Vinsentinkatu 5, Helsingin Asumisoikeus Oy:n/HASO Vinsentinkatu 5 lukuun

HEL 2021-000550 T 10 04 03

Facta 10-0495-21-A, Lupapiste LP-091-2020-02666

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää asuinkerrostalon rakentamiselle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 20-0495-21-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Julkipanopäivä vastaa pöytäkirjan nähtävilläolopäivää.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Minna Soukka, arkkitehti, puhelin: 31029940
minna.soukka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja1
- 2 Pääpiirustuskooste15

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

18.03.2021

Asia/15

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Poikkeamiset asemakaavasta ovat vähäiset ja perustellut.

Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §, 125 §, 133 §, §135 § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Minna Soukka, arkkitehti, puhelin: 31029940
minna.soukka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja1
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

18.03.2021

§ 60

Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon rakentaminen, 10/636/1, Kaljaasi Fortunan katu 6, Helsingin kaupungin asunnot Oy / Heka Kaljaasi Fortunakuja 6 lukuun

HEL 2021-000554 T 10 04 03

Facta 10-0494-21-A, Lupapiste LP-091-2020-02667

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää asuinkerrostalon rakentamiselle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 20-0494-21-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Julkipanopäivä vastaa pöytäkirjan nähtävilläolopäivää.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Minna Soukka, arkkitehti, puhelin: 31029940
minna.soukka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste16

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

18.03.2021

Asia/16

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Poikkeamiset asemakaavasta ovat vähäiset ja perustellut.

Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §, 125 §, 133 §, §135 § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Minna Soukka, arkkitehti, puhelin: 31029940
minna.soukka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

§ 61

Rakennuslupahakemus, palvelutalon (0140) rakentaminen, 33-0242-0004, Pakarituvantie 4, KOy Helsingin Pakarituvantie 4 c/o Hoivatilat Oyj

HEL 2021-002651 T 10 04 03

Facta 33-0506-21-A, Lupapiste LP-091-2020-07363

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Anita Vihervaara: Pöydälle.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Atte Kiianen, arkkitehti, puhelin: 310 26496
atte.kiianen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää myöntää KOy Helsingin Pakarituvantie 4:lle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 33-0506-21-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkisanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon. Julkisanopäivä vastaa pöytäkirjan nähtävilläolopäivää.

18.03.2021

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Hanke on lainvoimaisen/myönnetyn poikkeamispäätöksen ja sen ehtojen mukainen ja muuta poikkeamista asemakaavasta tai rakentamisen säädöksestä ei ole. Hanke on lainvoimaisen poikkeamispäätöksen ja sen ehtojen mukainen ja muu poikkeaminen asemakaavasta on vähäinen ja perusteltu.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät Facta-asiakirjasta.

Huomautuksen esittänyt naapuri: 91-33-245-3 (Puustellinpolku 16)

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 117 §, 117 a-j §, 125 §, 133 §, 135 §, 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Atte Kiianen, arkkitehti, puhelin: 310 26496
atte.kiianen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelyaineisto
- 3 Naapurin huomautus
- 4 Vastine huomautukseen

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

18.03.2021

Asia/17

Huomautuksen tehnyt
naapuri

Hallintovalitus, päätös talvikunnossapidon
ottamisesta kaupungin tehtäväksi
Liite 1

18.03.2021

§ 62

Rakennuslupahakemus, kahden asuinkerrostalon ja talousrakennuksen rakentaminen, 46/117/18, Sulkapolku 1, As. Oy Helsingin Sivellin c/o Hartela Etelä-Suomi Oy

HEL 2021-001529 T 10 04 03

Facta 46-0291-21-A, Lupapiste LP-091-2020-10931

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää As. Oy Helsingin Sivellin c/o Hartela Etelä-Suomi Oy:lle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 46-0291-21-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitustaululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Ulla Vahtera, tiimipäällikkö, puhelin: 310 26324
ulla.vahtera(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Paapiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Naapuri

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa

18.03.2021

koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Hanke on lainvoimaisen poikkeamispäätöksen ja sen ehtojen mukainen ja muuta poikkeamista asemakaavasta tai rakentamisen säädöksestä ei ole.

Naapurin huomautus on huomioitu.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 117 §, 117 a-j §:t, 125 §, 133 § ja 135 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Ulla Vahtera, tiimipäällikkö, puhelin: 310 26324
ulla.vahtera(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Paapiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote

Otteen liitteet

18.03.2021

Asia/18

Hakija

Esitysteksti

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös

Liite 1

Naapuri

Esitysteksti

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös

Liite 1

18.03.2021

§ 63

Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon ja maanalaisen autohallin rakentaminen lämpökaivoilla, tontti 10592/2, Vanha talvitie 7, Basso Building Systems Oy perustettavan yhtiön lukuun

HEL 2021-002693 T 10 04 03

Facta 10-0526-21-A, Lupapiste LP-091-2020-09132

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti myöntää Basso Building Systems Oy:lle asuinkerrostalolle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 10-592-21-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset ja vahvistaa kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitustaululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Heli Virkamäki, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 26338
heli.virkamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja1
- 2 Pääpiirustuskooste

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Naapuri

Liite 1
Esitysteksti

18.03.2021

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Hanke on voimassa olevan asemakaavan mukainen. Rakennuslupahakemuksessa esitetyt poikkeamiset ovat vähäisiä ja perusteltuja.

Naapurin huomautukset on huomioitu. Muilla naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-k §, 121 §, 125 §, 133 §, 135 § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Heli Virkamäki, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 26338
heli.virkamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Facta-asiakirja1
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali2
- 3 Kaupunkikuvatyöryhmän lausunto
- 4 Teknillisen työryhmän lausunto
- 5 EXCESS_pilottihanke

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen

18.03.2021

Asia/19

päätös

Otteet

Ote

Hakija

Naapuri

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös

Liite 1

Esitysteksti

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa
koskeva toimielimen päätös

Liite 1

18.03.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57 ja 61 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 58, 59, 60, 62 ja 63 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa
- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistaja ja haltija
- sellaisen kiinteistön omistaja ja haltija, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- kunta
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun päätös on julkisanon jälkeen annettu.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

18.03.2021

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoituksen valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta

18.03.2021

-
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

18.03.2021

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Noora Laak
puheenjohtaja

Pirjo Moberg
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Anita Vihervaara

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 23.03.2021.